

31992L0043

Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta

Virallinen lehti nro L 206 , 22/07/1992 s. 0007 - 0050
Suomenk. erityispainos: Alue 15 Nide 11 s. 0114
Ruotsink. erityispainos: Alue 15 Nide 11 s. 0114
tšekinkielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 102 - 145
vironkielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 102 - 145
unkarinkielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 102 - 145
liettuankielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 102 - 145
latviankielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 102 - 145
maltankielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 102 - 145
puolankielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 102 - 145
slovakinkielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 102 - 145
sloveeninkielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 102 - 145
bulgariankielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 109 - 152
romaniankielinen erityispainos: Alue 15 Nide 02 s. 109 - 152

Neuvoston direktiivi 92/43/ETY,

annettu 21 päivänä toukokuuta 1992,

luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 130 s artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen [1],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon [2],

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon [3],

sekä katsoo, että

ympäristön laadun säilyttäminen, suojelu ja parantaminen, johon kuuluu luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelu, on yhteisön noudattaman yleisen edun mukainen, perustamissopimuksen 130 r artiklassa määrätty ensisijainen tavoite,

Euroopan yhteisöjen toimintaohjelmassa ympäristöalan toimenpiteiksi (1987-1992) [4] säädetään luonnon ja luonnonvarojen suojelua koskevista säännöksistä,

tämän direktiivin ensisijaisena tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, ottaen huomioon taloudelliset, sosiaaliset, sivistykselliset ja alueelliset vaatimukset, ja direktiivi edistää yleistä kestävän kehityksen tavoitetta; luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen saattaa tietyissä tapauksissa vaatia ihmisen toimenpiteiden ylläpitämistä ja jopa niiden kannustamista,

luontotyytit huononevat jatkuvasti jäsenvaltioiden Euroopassa olevilla alueilla ja yhä useampi luonnonvarainen laji on vakavasti uhanalainen; uhanalaiset elinympäristöt ja lajit ovat osa yhteisön luonnon perintöä ja niihin kohdistuvat uhat ovat usein maiden rajat ylittäviä, joten elinympäristöjen ja lajien suojelemiseksi on tarpeen toteuttaa toimenpiteitä yhteisön tasolla,

kun otetaan huomioon tiettyihin luontotyyppihin ja tiettyihin lajeihin kohdistuvat uhat, on tarpeen määritellä ne ensisijaisesti suojeltaviksi, jotta niiden suojeluun tähtäävät toimenpiteet voidaan panna nopeasti täytäntöön,

yhteisön tärkeinä pitämien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelun tason saattamiseksi ennalleen tai sen säilyttämiseksi on tarpeen osoittaa erityisten suojelutoimien alueita yhtenäisen eurooppalaisen ekologisen verkoston aikaansaamiseksi määritellyn aikataulun mukaisesti,

kaikki osoitetut alueet, mukaan lukien luokitellut tai myöhemmin luokiteltavat alueet sekä luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY [5] mukaiset erityisten suojelutoimien alueet on liitettävä yhtenäiseen eurooppalaiseen ekologiseen verkostoon,

kullakin osoitetulla alueella olisi pantava täytäntöön tarvittavat toimenpiteet, jotka tähtäävät tarkoitettuihin suojelutavoitteisiin,

jäsenvaltiot tekevät ehdotuksen erityisten suojelutoimien alueiksi soveltuvista alueista, mutta on kuitenkin säädettävä menettelystä, jolla poikkeustapauksissa voidaan suojelualueeksi osoittaa sellainen alue, jota jäsenvaltio ei ole ehdottanut, mutta jota yhteisö pitää olennaisen tärkeänä joko ensisijaisesti suojeltavan luontotyypin tai lajin säilymisen tai eloonjäämisen kannalta,

suunnitelmat tai ohjelmat, joilla voidaan vaikuttaa merkittävästi suojelualueeksi osoitetun tai myöhemmin osoitettavan alueen suojeluun, on arvioitava asianmukaisella tavalla,

yhteisön tärkeinä pitämien ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ja lajien suojelua suosivien toimenpiteiden toteuttaminen on kaikkien jäsenvaltioiden yhteisellä vastuulla; tämä voi kuitenkin muodostaa joillekin jäsenvaltioille liian suuren taloudellisen taakan, kun otetaan huomioon se, että nämä luontotyypit ja lajit ovat jakaantuneet yhteisössä epätasaisesti sekä se, että saastuttaja maksaa -periaatetta voidaan soveltaa ainoastaan rajoitetusti luonnonsuojelua koskevassa erityistapauksessa,

tämän vuoksi on sovittu, että tässä poikkeustapauksessa olisi säädettävä yhteisrahoituksesta käytössä olevien varojen rajoissa yhteisön päätösten mukaisesti,

maankäytön suunnittelun ja kehittämispolitiikan olisi kannustettava sellaisten maiseman piirteiden hoitoa, jotka ovat merkittäviä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston kannalta,

tässä direktiivissä tarkoitettujen luontotyyppien ja lajien suojelun tasoa koskeva seurantajärjestelmä olisi toteutettava,

direktiivin 79/409/ETY täydentämiseksi olisi säädettävä tiettyjen eläin- ja kasvilajien yleisestä suojelujärjestelmästä; olisi säädettävä tiettyjä lajeja koskevista hoitotoimenpiteistä, jos niiden suojelun taso sitä edellyttää, mukaan lukien tiettyjen pyydystämistä ja tappamista koskevien menetelmien kieltäminen samalla kun säädetään myös tietyin edellytyksin myönnettävästä poikkeusmahdollisuudesta,

komissio laatii säännöllisin väliajoin jäsenvaltioiden sille antamiin tietoihin perustuvan yhteenvetoselvityksen tämän direktiivin mukaisesti toteutettujen kansallisten säädösten soveltamisesta tämän direktiivin käyttöönottamisen seuraamisen varmistamiseksi,

tieteellisen ja teknisen tietämyksen parantaminen on välttämätöntä tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi ja tämän vuoksi olisi kannustettava tarvittavaa tutkimusta ja tieteellistä työtä,

tekniikan ja tieteen kehityksen vuoksi on tarpeen mahdollistaa liitteiden mukauttaminen siihen; olisi säädettävä menettelystä, jolla neuvosto muuttaa näitä liitteitä,

on perustettava sääntelykomitea, joka avustaa komissiota tämän direktiivin täytäntöönpanossa, erityisesti yhteisön yhteisrahoituksesta päätettäessä,

oli säädettävä täydentävistä toimenpiteistä, joilla säännellään tiettyjen luontaisten eläin- ja kasvilajien uudelleenistuttamista ja epäluontaisten lajien mahdollista istuttamista, ja

tämän direktiivin tavoitteisiin liittyvä koulutus ja yleinen tiedottaminen ovat välttämättömiä sen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

Määritelmät

1 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) "suojelulla" toimenpidekokonaisuutta, jota luontotyyppien ja luonnonvaraisten eläin- ja -kasvikantojen suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai ennalleen saattaminen e ja i kohdan merkityksessä edellyttää;
- b) "luontotyypeillä" maa- ja vesialueita, joita luonnehtivat maantieteelliset, abioottiset ja bioottiset ominaisuudet ja jotka ovat joko luonnontilaisia tai puolittain luonnontilaisia;
- c) "yhteisön tärkeinä pitämällä luontotyypeillä" niitä 2 artiklassa tarkoitetuista alueista:
 - i) jotka ovat uhanalaisia niiden luontaisella levinneisyysalueella tai
 - ii) joiden luontainen levinneisyysalue on pieni niiden taantumisen tai luontaisesti rajoittuneen alueen vuoksi tai
 - iii) joissa on edustavia esimerkkejä yhden tai useamman seuraavan viiden luonnonmaantieteellisen alueen luonteenomaisista ominaisuuksista: alppivyöhyke, Atlantin vyöhyke, mannervyöhyke, Makronesian vyöhyke ja Välimeren vyöhyke.

Nämä luontotyypit luetellaan tai ne voidaan luetella liitteessä I;

d) "ensisijaisesti suojeltavilla luontotyypeillä" luontotyypejä, jotka ovat uhanalaisia ja jotka esiintyvät 2 artiklassa tarkoitettulla alueella, ja joiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa, kun otetaan huomioon niiden luontaisen levinneisyysalueen osuus jäsenvaltion 2 artiklassa tarkoitettusta alueesta. Nämä ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit on merkitty liitteessä I tähdellä(*);

e) "luontotyyppien suojelun tasolla" eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka koskee luontotyyppiä ja sillä luonteenomaisia lajeja ja joka voi vaikuttaa alueen luontaiseen levinneisyyteen, rakenteeseen ja toimintoihin pitkällä aikavälillä sekä sille luonteenomaisten lajien eloonjäämiseen pitkällä aikavälillä, 2 artiklassa tarkoitettulla alueella.

Luontotyypin "suojelun taso" katsotaan "suotuisaksi" jos:

- sen luontainen levinneisyys sekä alueet, joilla sitä esiintyy tällä alueella ovat vakaita tai laajenemassa

ja

- erityinen rakenne ja erityiset toiminnot, jotka ovat tarpeen sen säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä, ovat olemassa ja säilyvät todennäköisesti ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa

ja

- alueelle luonteenomaisten lajien suojelun taso on suotuisa i kohdassa tarkoitetulla tavalla;

f) "lajin elinympäristöllä" erityisten abioottisten ja bioottisten tekijöiden avulla määriteltyä ympäristöä, jossa laji elää jossakin elinkaarensa vaiheessa;

g) "yhteisön tärkeinä pitämällä lajeilla" niitä lajeja, jotka ovat 2 artiklassa tarkoitetulla alueella:

i) uhanalaisia, lukuun ottamatta niitä lajeja, joiden luontainen levinneisyys tällä alueella on rajallinen ja jotka eivät ole uhanalaisia tai vaaraantuneita läntisellä palearktisella alueella,

tai

ii) vaarassa, eli niiden siirtyminen uhanalaisten lajien ryhmään on todennäköistä lähitulevaisuudessa, jos uhan aiheuttaneet tekijät pysyvät ennallaan,

tai

iii) harvinaisia, eli niiden kannat ovat pieniä ja, vaikka ne eivät olisikaan tällä hetkellä uhanalaisia tai vaaraantuneita, ne saattavat tulla sellaisiksi. Näitä lajeja on rajoitettuilla maantieteellisillä alueilla tai ne ovat levinneet hajanaisesti suuremmalle alueelle,

tai

iv) paikallisia ja vaativat erityishuomiota elinympäristönsä erityisluonteen vuoksi ja/tai sellaisten mahdollisten seurausten vuoksi, joita niiden hyödyntämisellä voi olla niiden suojelun tasolle.

Nämä lajit luetellaan tai ne voidaan luetella liitteessä II ja/tai liitteessä IV tai V;

h) "ensisijaisesti suojeltavilla lajeilla" g alakohdan i alakohdassa tarkoitettuja lajeja, joiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa, kun otetaan huomioon niiden luontaisen levinneisyysalueen sen osuuden merkitys, joka kuuluu 2 artiklassa tarkoitettuun alueeseen. Nämä ensisijaisesti suojeltavat lajit on merkitty liitteessä II tähdellä(*);

i) "lajin suojelun tasolla" eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa lajin kantojen levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä 2 artiklassa tarkoitetulla alueella;

"Suojelun taso" katsotaan "suotuisaksi" kun:

- kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana,

ja

- lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa,

ja

- lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö;

j) "alueella" maantieteellisesti määriteltyä aluetta, joka on selvästi rajattu;

k) "yhteisön tärkeänä pitämällä alueella" aluetta, joka luonnonmaantieteellisellä alueella tai alueilla, joihin se kuuluu, edistää merkittävästi liitteessä I olevan luontotyypin tai liitteessä II olevan lajin suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista ja joka voi myös edistää merkittävästi 3 artiklassa tarkoitetun "Natura 2000:n" yhtenäisyyttä, ja/tai edistää osaltaan merkittävästi luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä kyseisellä luonnonmaantieteellisellä alueella tai alueilla.

Laajoilla alueilla elävien eläinlajien osalta yhteisön tärkeänä pitämät alueet vastaavat näiden lajien luontaisella levinneisyysalueella paikkoja, joissa on lajien elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset tai biologiset tekijät;

l) "erityisten suojelutoimien alueella" jäsenvaltioiden lainsäädännöllisellä, hallinnollisella ja/tai sopimusoikeudellisella toimenpiteellä osoittamaa yhteisön tärkeänä pitämää aluetta, joilla sovelletaan niiden luontotyypien ja/tai niiden lajien kantojen, joille alue on osoitettu, suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista koskevia tarvittavia suojelutoimenpiteitä;

m) "yksilöllä" kaikkia liitteessä IV ja liitteessä V lueteltuja eläviä tai kuolleita eläin- ja kasvilajeja, niiden osia tai näistä lajeista valmistettuja tuotteita sekä kaikkia muita tavaroita, jotka mukana seuraavan asiakirjan, pakkauksen, merkin tai nimilapun tai muiden seikkojen perusteella näyttävät olevan näiden eläin- tai kasvilajien osia tai näistä eläin- tai kasvilajeista valmistettuja tuotteita;

n) "komitealla" 20 artiklan mukaisesti perustettua komiteaa.

2 artikla

1 Tämän direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan.

2 Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhteisön tärkeänä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisen eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen.

3 Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.

Luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suojelu

3 artikla

1 Perustetaan erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäinen eurooppalainen ekologinen verkosto, "Natura 2000". Tämän verkoston avulla, joka koostuu alueista, joilla on liitteessä I lueteltuja luontotyyppejä ja liitteessä II lueteltujen lajien elinympäristöjä, on varmistettava kyseisten luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai tarvittaessa ennalleen saattaminen niiden luontaisella levinneisyysalueella.

Natura 2000 -verkostoon kuuluvat myös jäsenvaltioiden direktiivin 79/409/ETY säännösten mukaisesti luokittelemat erityisten suojelutoimien alueet.

2 Kunkin jäsenvaltion on edistettävä Natura 2000:n aikaansaamista siinä suhteessa kuin sen alueella esiintyy 1 kohdassa tarkoitettuja luontotyyppejä ja lajien elinympäristöjä. Jäsenvaltion on tätä varten osoitettava 4 artiklan mukaisesti alueita erityisten suojelutoimien alueiksi ottaen huomioon 1 kohdassa tarkoitetut tavoitteet.

3 Jäsenvaltioiden on, missä ne katsovat tarpeelliseksi, pyrittävä parantamaan Natura 2000:n ekologista yhtenäisyyttä säilyttämällä ja tarvittaessa kehittämällä 10 artiklassa mainittuja maiseman piirteitä, jotka ovat erityisen merkittäviä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston kannalta.

4 artikla

1 Jokaisen jäsenvaltion on laadittava liitteessä III (1 vaihe) vahvistettujen perusteiden ja asianmukaisen tieteellisen tietämyksen perusteella luettelo alueista, josta ilmenee, mitä liitteen I luontotyyppejä ja liitteen II luontaisia lajeja sen kansallisella alueella olevilla alueilla on. Laajoilla alueilla elävien eläinlajien osalta nämä alueet vastaavat näiden lajien luontaisella levinneisyysalueella paikkoja, joissa on niiden elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset tai biologiset tekijät. Laajoilla alueilla elävien vesieläinlajien osalta näitä alueita koskeva luettelo laaditaan ainoastaan, jos voidaan selvästi määrittää alue, jossa on niiden elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset ja biologiset tekijät. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa ehdotettava tämän luettelon mukauttamista 11 artiklassa tarkoitetun seurannan tuloksiin.

Luettelo on toimitettava komissiolle kolmen vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta yhdessä kutakin aluetta koskevien tietojen kanssa. Näihin tietoihin kuuluu alueen kartta, nimi, sijainti ja laajuus sekä liitteessä III (1 vaihe) eriteltyjen perusteiden soveltamisesta saadut tiedot, ja ne on toimitettava lomakkeella, jonka komissio on valmistellut 21 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

2 Komissio laatii yhteisymmärryksessä kunkin jäsenvaltion kanssa ja niiden esittämien luetteloiden pohjalta liitteessä III (2 vaihe) vahvistettujen perusteiden mukaan kaikkien 1 artiklan c alakohdan iii alakohdassa mainittujen niiden luonnonmaantieteellisen alueen osalta ja 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun aluekokonaisuuden osalta luonnoksen yhteisön tärkeinä pitämien alueiden luetteloksi, josta ilmenevät alueet, joilla on yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä tai yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia lajeja.

Jäsenvaltiot, joiden ilmoittamat yhden tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä tai lajeja sisältävät alueet käsittävät yli 5 prosenttia sen alueesta, voivat yhteisymmärryksessä komission kanssa pyytää, että liitteessä III (2 vaihe) lueteltuja perusteita sovelletaan joustavammin niiden alueella olevien, yhteisön tärkeinä pitämien alueiden verkostoa valittaessa.

Komissio hyväksyy 21 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen luettelon valituista yhteisön tärkeänä pitämistä alueista, joilla on yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä ja yksi taikka useampia ensisijaisesti suojeltavia lajeja.

3 Edellä 2 kohdassa mainittu luettelo laaditaan kuuden vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta.

4 Kun yhteisön tärkeänä pitämä alue on hyväksytty 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, kyseisen jäsenvaltion on muodostettava tämä alue erityisten suojelutoimien alueeksi mahdollisimman nopeasti ja viimeistään kuuden vuoden kuluessa määrittäen toteamisjärjestyksen sen perusteella, miten merkittäviä alueet ovat liitteessä I olevan luontotyyppien tai liitteessä II olevan lajin suotuisan suojelun tason säilyttämisen tai ennalleen saattamisen ja Natura 2000:n yhtenäisyyden kannalta sekä alueita uhkaavan huononemisen tai häviämisen perusteella.

5 Kun alue on merkitty 2 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuun luetteloon, sitä koskevat 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan säännökset.

5 artikla

1 Jos komissio toteaa poikkeustapauksessa, että 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kansallisesta luettelosta puuttuu alue, jolla on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi tai laji ja joka asian kannalta merkityksellisen ja luotettavan tieteellisen tietämyksen perusteella vaikuttaa välttämättömältä tämän ensisijaisesti suojeltavan luontotyypin säilymiselle tai ensisijaisesti suojeltavan lajin eloonjäämiselle, jäsenvaltio ja komissio aloittavat kahdenvälisen neuvottelumenettelyn käyttämiensä tieteellisten tietojen vertaamiseksi.

2 Jos erimielisyyttä ei ole ratkaistu neuvotteluaikana, joka on enintään kuusi kuukautta, komissio toimittaa neuvostolle ehdotuksen alueen valitsemisesta yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi.

3 Neuvosto päättää asiasta yksimielisesti kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia on pantu neuvostossa vireille.

4 Neuvotteluaikana ja neuvoston päätöstä odottaessa kyseistä aluetta koskevat 6 artiklan 2 kohdan säännökset.

6 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarvittavat suojelutoimenpiteet ja laadittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisia käyttösuunnitelmia, jotka koskevat erityisesti näitä alueita tai jotka sisältyvät muihin kehityssuunnitelmiin, sekä tarpeellisia lainsäädännöllisiä, hallinnollisia tai sopimusoikeudellisia toimenpiteitä, jotka vastaavat liitteen I luontotyyppien ja liitteessä II esitettyjen lajien ekologisia vaatimuksia alueilla.

2 Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin.

3 Kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoraan alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta saattavat vaikuttaa tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnista tehtyjen johtopäätösten perusteella ja jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat hyväksyntänsä tälle suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, ja kuultuaan tarvittaessa kansalaisia.

4 Jos suunnitelma tai hanke on alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta ja vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttuessa kuitenkin toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset tai taloudelliset syyt, jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarvittavat korvaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle toteutetut korvaavat toimenpiteet.

Jos kyseisellä alueella on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, ainoat kysymykseen tulevat näkökohdat ovat sellaisia, jotka liittyvät ihmisen terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen tai ensisijaisen tärkeisiin suotuisiin vaikutuksiin ympäristöön taikka, komission lausunnon mukaan, muihin erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottaviin syihin.

7 artikla

Tämän direktiivin 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdasta aiheutuvat veloitteet korvaavat direktiivin 79/409/ETY 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisestä lauseesta aiheutuvat veloitteet, kun on kyse 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti suojeltavaksi luokitelluista alueista tai vastaavasti kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti tunnustetuista alueista tämän direktiivin voimaantulopäivästä alkaen tai jäsenvaltion direktiivin 79/409/ETY mukaisesti tekemän suojeluluokittelun tai tunnustamisen päivämäärästä alkaen, jos viimeksi mainittu päivämäärä on myöhempi.

8 artikla

1 Samalla kun jäsenvaltiot toimittavat komissiolle ehdotuksensa alueista, jotka voidaan osoittaa ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppinä ja/tai lajeja käsittäviksi erityisten suojelutoimien alueiksi, ne toimittavat komissiolle tarpeen mukaan arvionsa yhteisön yhteisrahoituksesta, jota ne pitävät tarpeellisena, jotta ne voivat täyttää niille 6 artiklan 1 kohdasta aiheutuvat veloitteet.

2 Komissio määrittelee yhteisymmärryksessä kunkin jäsenvaltion kanssa niillä yhteisölle merkittävillä alueilla, joille on haettu yhteisrahoitusta, tarvittavat toimenpiteet ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ja lajien suotuisan suojelun tason säilyttämiseksi tai ennalleen saattamiseksi sekä näiden toimenpiteiden edellyttämät kokonaiskustannukset.

3 Komissio arvioi yhteisymmärryksessä kyseisen jäsenvaltion kanssa rahoitustarpeen — mukaan lukien yhteisrahoituksen tarpeen — 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi ja ottaa muun ohessa huomioon ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ja/tai lajien keskittymisen tämän jäsenvaltion alueelle ja kullekin jäsenvaltiolle vaadituista toimenpiteistä aiheutuvan taakan.

4 Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua arvioinnin mukaisesti ja ottaen huomioon asiaan vaikuttavien yhteisöjärjestelyjen mukaan käytettävissä olevat rahoituslähteet komissio hyväksyy 21 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen toimintasuunnitelman sisältäen hankkeiden toteuttamisjärjestyksen yhteisrahoitusta edellyttävien sellaisten toimenpiteiden toteuttamisesta, jotka on toteutettava, kun alue on muodostettu 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

5 Toimenpiteet, joita ei ole riittävien varojen puuttuessa toteutettu toimintaohjelmassa sekä toimenpiteet, jotka kuuluvat toimintaohjelmaan, mutta jotka eivät ole saaneet tarvittavaa yhteisrahoitusta tai jotka ovat saaneet sitä ainoastaan osittain, käsitellään uudelleen 21 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen joka toinen vuosi toimintaohjelman tarkastelun yhteydessä, ja jäsenvaltiot voivat lykätä toimenpiteitä, kunnes niitä käsitellään uudelleen. Tässä käsittelyssä otetaan tarvittaessa huomioon kyseisen alueen uusi tilanne.

6 Alueilla, joilla lykätään yhteisrahoituksesta riippuvaisia toimenpiteitä, jäsenvaltioiden on pidättäydyttävä kaikista uusista toimenpiteistä, jotka saattavat aiheuttaa näiden alueiden huononemisen.

9 artikla

Komissio arvioi säännöllisesti 21 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen, miten Natura 2000 edistää 2 ja 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteutumista. Erityisten suojelutoimien alue voidaan tällöin poistaa verkostosta, jos luonnollinen kehitys 11 artiklassa säädetyn seurannan mukaisesti sitä edellyttää.

10 artikla

Jäsenvaltioiden on, siinä määrin kuin ne katsovat sen tarpeelliseksi, edistettävä maankäytön suunnittelussa ja kehittämispolitiikassa, erityisesti Natura 2000 -verkoston ekologista yhtenäisyyttä silmällä pitäen, luonnonvaraisen elämistön ja kasviston kannalta erityisen merkittävien maiseman piirteiden huomioon ottamista.

Näihin tekijöihin kuuluvat ne, jotka ovat pituussuuntaisen ja jatkuvan rakenteensa (kuten joet penkereineen ja perinteiset tilusten rajamerkintäjärjestelmät) vuoksi tai levähdyspaikkoina (kuten lammet tai metsiköt) olennaisia luonnonvaraisten lajien muutolle, maantieteelliselle leviämiselle ja geneettiselle vaihdannalle.

11 artikla

Jäsenvaltiot huolehtivat 2 artiklassa tarkoitettujen luontotyyppien ja lajien suojelun tason seurannasta ottaen erityisesti huomioon ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja lajit.

Lajien suojelu

12 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet liitteessä IV olevassa a kohdassa olevia eläinlajeja koskevan tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi niiden luontaisella levinneisyysalueella ja kiellettävä:

- a) kaikki näiden lajien yksilöitä koskeva tahallinen pyydystäminen tai tappaminen luonnossa;
- b) näiden lajien tahallinen häiritseminen erityisesti niiden lisääntymis-, jälkeläistenhoito-, talvehtimis- ja muuttoaikana;
- c) tahallinen munien hävittäminen tai ottaminen luonnosta;
- d) lisääntymis- tai levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen.

2 Jäsenvaltioiden on kiellettävä näiden lajien luonnosta otettujen yksilöiden hallussapito, kuljetus, kaupan pitäminen tai vaihtaminen ja tarjoaminen myytäväksi tai vaihdettavaksi, lukuun ottamatta niitä yksilöitä, jotka on otettu laillisesti ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa.

3 Edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa sekä 2 kohdassa tarkoitettuja kieltoja sovelletaan tässä artiklassa tarkoitettujen eläinten kaikkiin elämänvaiheisiin.

4 Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön liitteessä IV olevassa a alakohdassa lueteltujen eläinlajien tahatonta pyydystämistä ja tappamista koskeva tarkkailujärjestelmä. Jäsenvaltioiden on saatujen tietojen perusteella suoritettava uusia tutkimuksia tai toteutettava tarvittavia suojelutoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tahattomalla pyydystämällä tai tappamisella ei ole merkittävää kielteistä vaikutusta kyseisiin lajeihin.

13 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet liitteessä IV olevassa b kohdassa olevia kasvilajeja koskevan tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi ja kiellettävä:

- a) näiden kasvien tahallinen poimiminen, kerääminen, leikkaaminen, irtikiskominen tai hävittäminen luonnosta niiden luontaisella levinneisyysalueella;
- b) kyseisten lajien luonnosta otettujen yksilöiden hallussapito, kuljetus, kaupan pitäminen tai vaihtaminen ja tarjoaminen myytäväksi tai vaihdettavaksi, lukuun ottamatta niitä yksilöitä, jotka on otettu laillisesti ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa.

2 Edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja kieltoja sovelletaan tässä artiklassa tarkoitettujen kasvien kaikkiin elämänvaiheisiin.

14 artikla

1 Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta liitteessä V olevien luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien yksilöiden ottaminen luonnosta sekä niiden hyödyntäminen eivät ole ristiriidassa niiden suotuisan suojelun tason säilyttämisen kanssa, jos jäsenvaltiot katsovat sen tarpeelliseksi 11 artiklassa säädetyn seurannan perusteella.

2 Jos tällaiset toimenpiteet katsotaan tarpeellisiksi, niihin on kuuluttava 11 artiklassa säädetyn seurannan jatkaminen. Niihin voi lisäksi kuulua erityisesti:

- määräyksiä, jotka koskevat pääsyä tietyille alueille,
- lajien yksilöiden luonnosta ottamista ja tiettyjen kantojen hyödyntämistä koskeva väliaikainen tai paikallinen kieltäminen,
- yksilöiden ottamista koskevien aikojen ja/tai menetelmien sääntely,
- yksilöitä pyydetessä niiden kantojen suojelun huomioon ottavien metsästys- ja kalastussääntöjen soveltaminen,
- yksilöiden ottamista koskeva lupajärjestelmä tai kiintiöt,
- yksilöiden myyntitarkoituksessa tapahtuvan ostamisen, myymisen, myyntiin tarjoamisen, hallussapidon tai kuljettamisen sääntely,
- eläinlajien kasvattaminen vankeudessa sekä kasvilajien keinotekoinen lisääminen tarkoin valvotuissa oloissa yksilöiden luonnosta ottamisen vähentämiseksi,
- toteutettujen toimenpiteiden vaikutusten arviointi.

15 artikla

Liitteessä V olevassa a kohdassa lueteltujen luonnonvaraisia eläinlajeja pyydystettäessä tai tapettaessa sekä sovellettaessa 16 artiklan mukaisesti poikkeuksia liitteessä IV olevassa a kohdassa lueteltujen lajien luonnosta ottamiseen, pyydystämiseen tai tappamiseen, jäsenvaltioiden on kiellettävä kaikkien valikoimattomien keinojen käyttö, jotka saattavat aiheuttaa lajin kantojen paikallisen häviämisen tai merkittävää häiriötä niille ja erityisesti:

- a) liitteessä VI olevassa a kohdassa lueteltujen pyydystämisen- ja tappamiskeinojen käyttäminen;
- b) liitteessä VI olevassa b kohdassa mainituista kuljetusvälineistä tapahtuva pyydystäminen ja tappaminen.

16 artikla

1 Jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella, jäsenvaltiot voivat poiketa 12, 13 ja 14 artiklan ja 15 artiklan a ja b alakohdan säännöksistä:

- a) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi ja luontotyyppien säilyttämiseksi;
- b) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta sekä vesistöjä ja muuta omaisuutta;
- c) kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- d) näiden lajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- ja uudelleenistuttamis-tarkoituksessa ja näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen;
- e) salliakseen tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen liitteessä IV olevien lajien yksilöiden ottamisen ja hallussapidon kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemissä rajoissa.

2 Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kahden vuoden välein komitean laatiman mallin mukainen kertomus 1 kohdan mukaisesti täytäntöönpannuihin poikkeuksiin. Komissio antaa lausuntonsa näistä poikkeuksista viimeistään kahdentoista kuukauden kuluessa kertomuksen vastaanottamisesta ja ilmoittaa siitä komitealle.

3 Kertomuksissa on selvitettävä:

- a) lajit, joita poikkeukset koskevat ja poikkeuksen syy, mukaan lukien vaaran luonne, sekä ilmoittaen tarvittaessa hylätyt vaihtoehtoiset ratkaisut ja käytetyt tieteelliset tiedot;
- b) eläinlajien pyydystämisessä tai tappamisessa sallitut keinot, välineet tai menetelmät ja syyt niiden käyttämiseen;
- c) olosuhteet ajan ja paikan suhteen, joissa nämä poikkeukset on myönnetty;
- d) viranomaisen, joka on valtuutettu ilmoittamaan ja tarkastamaan, että vaaditut edellytykset täytetään, ja päättämään, mitä keinoja, välineitä ja menetelmiä voidaan käyttää, millä rajoituksilla ja minkä laitoksen toimesta, sekä ketkä henkilöt ovat vastuussa niiden toimeenpanemisesta;
- e) käytetyt valvontatoimenpiteet ja saadut tulokset.

Tiedonannot

17 artikla

1 Jäsenvaltioiden on laadittava kertomus tämän direktiivin säännösten soveltamisesta joka kuudes vuosi 23 artiklassa säädetyn määräajan päättymisestä. Tähän kertomukseen on sisällyttävä erityisesti tiedot, jotka

koskevat 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja suojelutoimenpiteitä, sekä arvio näiden toimenpiteiden vaikutuksista liitteessä I olevien luontotyyppien ja liitteessä II olevien lajien suojelun tasoon, ja 11 artiklassa tarkoitetun seurannan tärkeimmät tulokset. Tämä komitean laatiman mallin mukainen kertomus on toimitettava komissiolle ja asetettava yleisön saataville.

2 Komissio laatii yhteenvetokertomuksen 1 kohdassa tarkoitettujen kertomusten perusteella. Tässä kertomuksessa on asianmukainen arvio toteutuneesta kehityksestä ja erityisesti siitä, miten Natura 2000 on edistänyt 3 artiklassa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Jäsenvaltioiden toimittamia tietoja koskevan kertomuksen osan luonnos saatetaan kyseisen jäsenvaltion viranomaisten tarkastettavaksi. Komissio julkaisee lopullisen kertomuksen saatettuaan sen ensin komitean tarkastettavaksi kahden vuoden kuluessa 1 kohdassa tarkoitettujen kertomusten vastaanottamisesta ja toimittaa sen jäsenvaltioille, Euroopan parlamentille, neuvostolle ja talous- ja sosiaalikomitealle.

3 Jäsenvaltiot voivat merkitä tämän direktiivin mukaisesti osoitetut alueet komitean tätä tarkoitusta varten suunnittelemilla yhteisön merkintätauluilla.

Tutkimus

18 artikla

1 Jäsenvaltiot ja komissio kannustavat 2 artiklassa ilmaistujen tavoitteiden ja 11 artiklassa tarkoitetun velvoitteen kannalta tarvittavaa tieteellistä tutkimustyötä. Ne vaihtavat tietoja, jotta jäsenvaltioiden ja yhteisön tasolla toteutettu tutkimus voidaan yhteensovittaa moitteettomasti.

2 Erityistä huomiota kiinnitetään 4 ja 10 artiklan täytäntöönpanon kannalta tarpeelliseen tieteelliseen työhön ja jäsenvaltioiden rajat ylittävää yhteistyötä tutkimuksen alalla kannustetaan.

Liitteiden muuttamismenettely

19 artikla

Neuvosto vahvistaa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta tarpeelliset muutokset liitteiden I, II, III, V ja VI mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen.

Neuvosto vahvistaa yksimielisesti komission ehdotuksesta tarpeelliset muutokset tämän direktiivin liitteen IV mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen.

Komitea

20 artikla

Komissiota avustaa komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja.

21 artikla

1 Komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyys mukaan. Lausunto annetaan perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa niiden päätösten edellytykseksi määrättyllä enemmistöllä, jotka neuvosto tekee komission ehdotuksesta. Komiteaan kuuluvien jäsenvaltioiden edustajien äänet painotetaan edellä mainitussa artiklassa määrättyllä tavalla. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen.

2 Komissio päättää suunnitelluista toimenpiteistä, jos ne ovat komitean lausunnon mukaiset.

Jos suunnitellut toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaisia tai lausuntoa ei ole annettu, komissio tekee viipymättä neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Neuvosto ratkaisee asian määräenemmistöllä.

Jos neuvosto ei ole ratkaissut asiaa kolme kuukauden kuluessa siitä, kun asia on tullut vireille neuvostossa, komissio tekee päätöksen ehdotetuista toimenpiteistä.

Lisäsäännökset

22 artikla

Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin säännösten soveltamiseksi:

a) tutkittava liitteessä IV olevien alueellaan luontaisten lajien uudelleenistutuksen mahdollisuus, jos tämä toimenpide on omiaan myötävaikuttamaan niiden suojeluun sillä edellytyksellä, että tutkimuksen perusteella, jossa myös muissa jäsenvaltioissa tai muualla saadut kokemukset otetaan huomioon, voidaan katsoa, että lajin uudelleenistuttaminen myötävaikuttaa tehokkaasti näiden lajien suotuisan suojelun tason ennalleen saattamiseen, ja toimenpide toteutetaan vasta yleisen kuulemisen jälkeen;

b) varmistettava, että epäluontaisten lajin tahallinen istuttaminen niiden alueella säännellään siten, että se ei aiheuta haittaa luontotyypeille niiden luontaisella levinneisyysalueella eikä luontaiselle luonnonvaraiselle eläimistöille tai kasvistolle, ja jos se katsotaan tarpeelliseksi, kiellettävä tällainen istuttaminen. Arvioinnin tulokset on annettava komitealle tiedoksi;

c) edistettävä koulutusta ja yleistä valistusta koskien tarvetta suojella luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa ja säilyttää niiden elinympäristöjä sekä erilaisia luontotyyppisiä.

Loppusäännökset

23 artikla

1 Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan kahden vuoden kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2 Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3 Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säädökset kirjallisina komissiolle.

24 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 21 päivänä toukokuuta 1992.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

Arlindo Marques Cunha

[1] EYVL N:o C 247, 21.9.1988, s. 3, EYVL N:o C 195, 3.8.1990, s. 1

[2] EYVL N:o C 75, 20.3.1991, s. 12

[3] EYVL N:o C 31, 6.2.1991, s. 25

[4] EYVL N:o C 328, 7.12.1987, s. 1

[5] EYVL N:o L 103, 25.4.1979, s. 1. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 91/244/ETY (EYVL N:o L 115, 8.5.1991, s. 41).

LIITE I

YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT LUONTOTYYPIT, JOIDEN SUOJELEMISEKSI ON OSOITETTAVA ERITYISTEN SUOJELUTOIMIEN ALUEITA

Tulkinta

Koodi: | Tämän liitteen lähteenä on käytetty Corine-ohjelmassa [1] (Corine Biotopes Project) toteutettua luontotyyppien hierarkkista luokittelua. Useimpien luontotyyppien yhteydessä on vastaava Corine-koodi, jotka on luetteloitu asiakirjassa "Technical Handbook, Volume I, s. 73-109, Corine/Biotope/89/2.2", 19 päivältä maaliskuuta 1988, joka on saatettu osittain ajan tasalle 14 päivänä helmikuuta 1989. |

Merkki "x", koodien välissä, osoittaa toisiinsa liittyviä luontotyyppejä, esimerkiksi 35.2 x 64.1 — Corynephorus- ja Agrostis-kasvuinen avoin niitty (35.2) sekä mannerdyynenä (64.1).

Merkki "*" tarkoittaa ensisijaisia luontotyyppejä.

RANNIKKO- JA HALOFYYTTISET LUONTOTYYPIT

Avomeri- ja vuorovesialueet

11.25 | Meren vedenalaiset hiekkasärkät |

11.34 | *Posidonia -kasvustot |

13.2 | Jokisuistot |

14 | Muta- ja hiekkamatalikot, joita merivesi ei peitä laskuveden aikana |

21 | *Laguunit |

— | Laajat matalat poukamat ja lahdet |

— | Riutat |

— | Kaasuvuotojen synnyttämät "pilarit" matalissa vesissä |

Rantakalliot ja -törmät sekä mukulakivi- tai kivikkorannat

17.2 | Siirtyvien sorarantojen yksivuotinen kasvillisuus |

17.3 | Rantakivikkojen monivuotinen kasvillisuus |

18.21 | Atlantin ja Itämeren rannikoiden kasvipeitteiset rantakalliot ja -törmät |

18.22 | Välimeren rannikoiden kasvipeitteiset rantakalliot ja -törmät (kotoperäisine Limonium spp. -lajeineen) |

18.23 | Makronesian rannikoiden kasvipeitteiset rantatörmät (näiden rannikoiden kotoperäiset kasvit) |

Atlantiset ja manneralueen marskimaat ja suolaniityt

15.11 | *Salicornia* ja muut mudassa ja hiekassa elävät yksivuotiset kasvit |

15.12 | *Spartina*- merenrantaniityt (*Spartinion*) |

15.13 | Atlantin alueen suolaniityt (*Glauco-Puccinellietalia*) |

15.14 | *Manneralueen suolaniityt (*Puccinellietalia distantis*) |

Välimeren alueen ja termo-atlanttisen alueen marskimaat ja suolaniityt

15.15 | Välimeren alueen suolaniityt (*Juncetalia maritimi*) |

15.16 | Välimeren ja termo-atlanttisen alueen suolamaan pensastot (*Arthrocnemetalia fruticosae*) |

15.17 | Iberian niemimaan typpipitoiset suolamaan pensastot (*Pegano-Salsoletea*) |

Sisämaan suola- ja kipsiarot

15.18 | *Suola-arot (*Limonietalia*) |

15.19 | *Kipsiarot (*Gypsophietalia*) |

RANNIKOIDEN HIEKKADYNYIT JA SISÄMAAN DYNYIT

Atlantin, Pohjanmeren ja Itämeren rannikoiden meridyynit

16.211 | Liikkuvat alkiovaiheen dyynit |

16.212 | Rantojen *Ammophila arenaria* -valtaiset liikkuvat dyynit (valkoiset dyynit) |

16.221-16.227 | *Liikkumattomat, ruohokasvillisuuden peittämät dyynit (harmaat dyynit) 16.221 *Galio-Koelerion albescentis* 16.222 *Euphorbio-Helichrysion* 16.223 *Crucianellion maritimae* 16.224 *Euphorbia terracina* 16.225 *Mesobromion* 16.226 *Trifolio-Geranietae sanguinei*, *Galio maritimi-Geranium sanguinei* 16.227 *Thero-Airion*, *Botrychio-Polygaletum*, *Tuberarion guttatae* |

16.23 | **Empetrum nigrum* variksenmarjavaltaiset kalkittomat liikkumattomat dyynit |

16.24 | Eu-atlanttiset kanervavaltaiset kalkittomat liikkumattomat dyynit (*Calluno-Ulicetea*) |

16.25 | *Hyppophae rhamnoides* tyrnivaltaiset dyynit |

16.26 | *Salix arenaria* hanhenpajuvaltaiset dyynit |

16.29 | Atlantin rannikoiden metsittyneet dyynit |

16.31-16.35 | Dyynien yhteydessä olevat kosteat painanteet |

1.A | *Machairs* (*Irlanti) |

Välimeren rannikon meridyynit

16.223 | *Crucianellion maritimae* -kasvustoiset liikkumattomat rantadyynit |

16.224 | *Euphorbia terracina* -kasvustoiset dyynit |

16.228 | *Malcomietalia* -kasvustoiset niittydyynit |

16.229 | *Brachypodietalia* -kasvustoiset niittydyynit yksivuotisine kasveineen |

16.27 | *Dyynien katajapensastot (*Juniperus* spp.) |

16.28 | Sklerofyyttiset dyynipensaikat (*Cisto-Lavenduletalia*) |

16.29 × 42.8 | Mäntylajeilla **Pinus pinea* ja/tai *Pinus pinaster* -metsittyneet dyynit |

Sisämaan dyynit, vanhat ja kalkittomat

64.1 × 31.223 | *Calluna*- ja *Genista* -kasvustoiset kuivat hiekkanutmet |

64.1 × 31.227 | *Calluna*- ja *Empetrum nigrum* -kasvustoiset kuivat hiekkanutmet |

64.1 × 35.2 | *Corynephorus*- ja *Agrostis* -kasvustoiset, sisämaan dyyniniityt |

MAKEANVEDEN LUONTOTYYPIT

Seisova vesi

22.11 × 22.31 | Atlantin alueen hiekkakenttien niukkamineraalisten oligotrofiset vedet, joissa *Lobelia*-, *Littorelia*- ja *Isoetes* -pohjaruusu- ja kasvillisuutta |

22.11 × 22.34 | Läntisen Välimeren hiekkakenttien niukkamineraaliset oligotrofiset vedet, joissa on *Isoetes* -kasvillisuutta |

22.12 × (22.31 ja 22.32) | Keski-Euroopan ja perialpiinisen alueen oligotrofiset vedet, joissa Littorella- tai Isoetes- pohjaruusu- ja kasvillisuutta tai yksivuotista paljaiden penkereiden (Nanocyperetalia) kasvillisuutta |

22.12 × 22.44 | Kovat oligo-mesotrofiset vedet, joissa on vedenalaista charanäkinpartakasvillisuutta |

22.13 | Magnopotamion- tai Hydrocharition -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet |

22.14 | Dystrofiset järvet |

22.34 | *Välimeren alueen tilapäiset lammikot |

— | *Turloughs (Irlanti) |

Virtaavat vedet

Vapaina tai osin vapaina virtaavien vesireittien osat (pienet, keskikokoiset ja suuret uomat), joissa veden laatu ei ole merkittävästi huonontunut

24.221 ja 24.222 | Alpiiniset joet ja niiden penkereiden ruohokasvillisuus |

24.223 | Alpiiniset joet ja niiden Myricaria germanica -valtaiset puuvartinen kasvillisuus |

24.224 | Alpiiniset joet ja niiden Salix elaeagnosia valtainen puuvartinen kasvillisuus |

24.225 | Välimeren alueen koko vuoden virtaavat joet, joissa on Glaucium flavum -valtaista kasvillisuutta |

24.4 | Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on kelluvalehtisiä sätkinkasvustoja |

24.52 | Vuorten alapuolisten jokien Chenopodietum rubri -kasvillisuus |

24.53 | Välimeren alueen koko vuoden virtaavat joet: Paspalo-Agrostidion ja riippuvat Salix- ja Populus alba -kasvustot |

— | Välimeren alueen osan vuotta kuivat joet |

LAUHKEAN ALUEEN NUMMET JA PENSAIKOT

31.11 | Pohjois-Atlantin alueen kosteat, Erica tetralix -nummet |

31.12 | *Etelä-Atlantin alueen kosteat, Erica ciliaris ja Erica tetralix -kasvuiset nummet |

31.2 | *Kuivat nummet (kaikki alatyypit) |

31.234 | *Erica vagans ja Ulex maritimus -kasvuiset kuivat rannikkonummet |

31.3 | *Makronesian alkuperäiset kuivat nummet |

31.4 | Alpiiniset ja subalpiiniset nummet |

31.5 | *Pinus mugo ja Rhododendron hirsutum (Mugo-Rhododendretum hirsuti) -kasvuiset pensaikot |

31.622 | Subarktiset pajupensaikot |

31.7 | Gorse-kasvuiset kotoperäiset oro-mediterraaniset nummet |

SKLEROFYTTISET PENSAIKOT (MATORRAL)

Välimeren eteläpuoliset ja lauhkeat alueet

31.82 | Kalkkikivirinteiden vakiintuneet Buxus sempervirens -kasvustot (Berberidion p.) |

31.842 | Vuorten Genista purgans -kasvustot |

31.88 | Kalkkipitoisten nummien ja niittyjen Juniperus communis -katajikat |

31.89 | *Merellisten kosteiden nummien Cistus palhinhae -kasvustot (Junipero-Cistetum palhinhae) |

Välimeren alueen puukasvuinen matorral

32.131-32.135 | Katajakasvustot |

32.17 | *Zyziphus -matorral |

32.18 | *Laurus nobilis -matorral |

Termovälimerelliset ja pre-steppe pensaikot

32.216 | Laakeritiheiköt |

32.217 | Lähellä kalliotörmää kasvavat matalat Euphorbia -kasvustot |

32.22-32.26 | Kaikki tyypit |

Phrygana

33.1 | Astragalo-Plantaginetum subulatae phrygana |

33.3 | *Sarcopoterium spinosum phrygana* |

33.4 | Kreetan kasvustot (*Euphorbieto-Verbascion*) |

LUONTAISET JA PUOLILUONTAISET NIITYT

Luonnonniityt

34.11 | **Kalkkipitoiset karstiniityt (Alyso-Sedion albi)* |

34.12 | **Kuivat kalkkipitoiset niityt (Koelerion glaucae)* |

34.2 | *Kalamiininiityt* |

36.314 | *Pyreneiden silikaattialustan Festuca eskia* -niityt |

36.32 | *Alpiiniset ja borealiset silikaattialustan niityt* |

36.36 | *Iberian niemimaan Festuga indigesta* -kasvuiset silikaattialustan niityt |

36.41-36.45 | *Alpiiniset kalkkiniityt* |

36.5 | *Makronesian vuoristoniityt* |

Puoliluontaiset kuivat niityt

34.31-34.34 | *Kalkkipitoisilla alustoilla (Festuco Brometalia) (*tärkeitä orkidea-alueita)* |

34.5 | **Ruohoja ja yksivuotisia kasveja kasvavat pseudoarot (Thero-Brachypodietea)* |

35.1 | **Runsaslajiset Nardus* -niityt vuoristoalueiden silikaattialustoilla (ja Manner-Euroopan vuorten alapuolisilla alueilla) |

Nahkealehtiset laidunmetsät (dehesas)

32.11 | *Quercus suber* ja/tai *Quercus ilex* -kasvuiset |

Puoliluontaiset, suurruohoniityt

37.31 | *Molinia* -siniheinäniityt kalkki- ja savialustalla (*Eu-Molinion*) |

37.4 | *Välimeren alueen suurruoho- ja vihviläniityt (Molinio-Holoschoenion)* |

37.7 ja 37.8 | *Eutrofinen suurruoho -ruohokasvillisuus* |

— | *Cnidion venosae* -tulvaniityt |

Mesofiliset niityt

38.2 | *Alavat niitetyt niityt / Heinäpellot (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)* |

38.3 | *Vuoristojen niitetyt niityt (Geranium sylvaticum -kasvuiset brittiläiset tyypit)* |

KOHOSUOT, LETOT JA NEVAT

Happamat rahkasuot

51.1 | **Luonnontilaiset kohosuot* |

51.2 | *Huonontuneet kohosuot (edelleen luonnolliseen uusiutumiseen kykenevät)* |

52.1 ja 52.2 | *Rämelaakiot (*ainoastaan luonnontilaiset)* |

54.5 | *Vaihettumissuot ja rinnesuot* |

54.6 | *Turvekerrostumien painaumat (Rhynchosporion)* |

Runsaskalkkiset nevat

53.3 | **Cladium mariscus* ja *Carex davalliana* -kasvuiset runsaskalkkiset letot |

54.12 | **Tufa-kasvustoiset kovavetiset lähteiköt (Cratoneurion)* |

54.2 | *Emäksiset letot* |

54.3 | **Alpiiniset Caricion bicoloris-atrofuscae* -pioneerikasvustot |

KALLIOISET LUONTOTYYPIT JA LUOLAT

Kivivyörymät

61.1 | *Kvartsipitoiset vyörymät* |

61.2 | *Runsasravinteiset vyörymät* |

61.3 | *Läntisen Välimeren ja Alppien termofiiliset vyörymät* |

- 61.4 | Balkanilaiset vyörymät |
- 61.5 | Keski-Euroopan kvartsipitoiset vyörymät |
- 61.6 | *Keski-Euroopan kalkkipitoiset vyörymät |
- Kivikkorinteiden kasmofyyttinen kasvillisuus
- 62.1 ja 62.1A | Kasvipeitteiset kalkkikivitörmät |
- 62.2 | Kasvipeitteiset karut kalliotörmät |
- 62.3 | Kalliopintojen pioneerikasvillisuus |
- 62.4 | *Paljaat kalkkikivitörmät |

Muut kivikkoiset luontotyytit

- 65 | Yleisöltä suljetut luolat |
- | Laavakentät ja luonnononkalot |
- | Kokonaan tai osittain vedenalaiset meriluolat |
- | Ikijäätiköt |

METSÄT

Luontaisista lajeista koostuva, isoista puista ja tyypillisestä aluskasvillisuudesta muodostuva (sub)luontainen metsäkasvillisuus, joka täyttää seuraavat kriteerit: harvinainen tai jäännösluonteinen ja/tai jossa elää yhteisön tärkeänä pitämiä lajeja.

Euroopan lauhkean vyöhykkeen metsät

- 41.11 | Luzulo-Fagetum -pyökkimetsät |
- 41.12 | Ilex- ja Taxus -pyökkimetsät, joissa on runsaasti päällyskasveja (Ilici-Fagion) |
- 41.13 | Asperulo-Fagetum -pyökkimetsät |
- 41.15 | Acer- ja Rumex arifolius -subalpiiniset pyökkimetsät |
- 41.16 | Kalkkikivimaiden pyökkimetsät (Cephalanthero-Fagion) |
- 41.24 | Stellario-Carpinetum -tammi- Valkopyökkimetsät |
- 41.26 | Galio-Carpinetum -tammi- Valkopyökkimetsät |
- 41.4 | *Tilio-Acerion -raviinimetsät |
- 41.51 | Hiekkatasankojen vanhat happamat Quercus robur tammimetsät |
- 41.53 | Brittein saarten Ilex- ja Blechnum -kasvustoiset vanhat tammimetsät |
- 41.86 | Fraxinus angustifolia -kasvuiset metsät |

42.51 | *Kaledonian metsät |

44. A1-44. A4 | *Puustoiset suot |

- 44.3 | Jokivarsien tulvametsät (Alnion glutinoso-incanae) |
- 44.4 | Suurten jokien tammi-lehmus-saarnisekametsät |

Välimeren alueen lehtimetsät

- 41.181 | *Apenniinien Taxus- ja Ilex -kasvuiset pyökkimetsät |
- 41.184 | *Apenniinien Abies alba -kasvuiset pyökkimetsät ja Abies nebrodensis -kasvuiset pyökkimetsät |
- 41.6 | Galisian ja Portugalin Quercus robur ja Quercus pyrenaica -kasvuiset metsät |
- 41.77 | Quercus faginea -metsät (Iberian niemimaa) |
- 41.85 | Quercus trojana -metsät (Italia ja Kreikka) |
- 41.9 | Kastanjametsät |
- 41.1A x 42.17 | Kreikan Abies borisii-regis -kasvuiset pyökkimetsät |
- 41.1B | Quercus frainetto -metsät |
- 42. A1 | Syppesimetsät (Acero-Cupression) |
- 44.17 | Salix alba ja Populus alba -kasvuiset galleriametsät |

44.52 | Välimeren alueen osan vuotta kuivina olevien vesireittien puronvarsikasvustot, joihin kuuluu *Rhododendron ponticum*, *Salix* ym. |

44.7 | *Plantanion orientalis* -metsät |

44.8 | Termo-välimerelliset jokivarsien galleriametsät (*Nerio-Tamariceteae*) ja luoteisen Iberian niemimaan jokivarsien galleriametsät (*Segurinegion tinctoriae*) |

Välimeren alueen sklerofyyttiset metsät

41.7C | Kreetan *Quercus brachyphylla* -metsät |

45.1 | *Olea*- ja *Ceratonia* -metsät |

45.2 | *Quercus suber* -metsät |

45.3 | *Quercus ilex* -metsät |

45.5 | *Quercus macrolepis* -metsät |

45.61-45.63 | *Makronesian laakeripuumetsät (*Laurus*, *Ocotea*) |

45.7 | **Phoenix*-palmulehdot |

45.8 | *Ilex aquifolium* -metsät |

Alpiiniset ja subalpiiniset havumetsät

42.21-42.23 | Asidofiiliset metsät (*Vaccinio-Piceetea*) |

42.31-42.32 | Alpiiniset lehtikuusi- ja *Pinus cembra* -metsät |

42.4 | *Pinus uncinata* -metsät (*kipsi- tai kalkkikivimaalla) |

Välimeren alueen vuoristojen havupuumetsät

42.14 | *Apenniinien *Abies alba* ja *Picea excelsa* -metsät |

42.19 | *Abies pinsapo* -metsät |

42.61-42.66 | *Välimeren alueen kotoperäistä euroopanmustamäntyä kasvavat mäntymetsät |

42.8 | Välimeren alueen kotoperäisiä mesogeenisia mäntyjä, mukaan lukien *Pinus mugoa* ja *Pinus leucodermista* kasvavat mäntymetsät |

42.9 | Makronesian mäntymetsät (kotoperäiset) |

42. A2-42. A5 ja 42. A8 | *Välimeren alueen katajaa (*Juniperus* spp.) kasvavat kotoperäiset metsät |

42. A6 | **Tetraclinis articulata* -metsät (Andalusia) |

42. A71-42. A73 | **Taxus baccata* -metsät |

[1] Corine: Neuvoston 27 päivänä kesäkuuta 1985 tekemä päätös 85/338/ETY.

LIITE II

YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT ELÄIN- JA KASVILAJIT, JOIDEN SUOJELEMISEKSI ON OSOITETTAVA ERITYISTEN SUOJELUTOIMIEN ALUEITA

Tulkinta

a) Liite II täydentää liitettä I erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäisen verkoston luomiseksi.

b) Tässä liitteessä luetellut lajit on merkitty:

- lajin tai alalajin nimellä

taikka

- lajin korkeamman luokitusjärjestelmän mukaan tai kyseisen luokitusjärjestelmän tietyn osan mukaan.

Lyhennys "spp." heimon tai suvun nimen jäljessä tarkoittaa kaikkia kyseiseen heimoon tai lajiin kuuluvia lajeja.

c) Tunnukset

Tähti(*) ennen lajin nimeä tarkoittaa, että laji on ensisijaisesti suojeltava.

Useimmat tässä liitteessä luetellut lajit on lueteltu myös liitteessä IV.

Kun laji esiintyy tässä liitteessä, mutta ei liitteessä IV tai V, lajin nimen jälkeen on merkitty tunnus (o); kun laji on lueteltu tässä liitteessä ja myös liitteessä V, mutta ei liitteessä IV, lajin nimen jälkeen on merkitty tunnus (V).

a) ELÄIMET

SELKÄRANKAISET

NISÄKKÄÄT

INSECTIVORA

Talpidae

Galemys pyrenaicus

CHIROPTERA

Rhinolophidae

Rhinolophus blasii

Rhinolophus euryale

Rhinolophus ferrumequinum

Rhinolophus hipposideros

Rhinolophus mehelyi

Vespertilionidae

Barbastella barbastellus

Miniopterus schreibersi

Myotis bechsteini

Myotis blythi

Myotis capaccinii

Myotis dasycneme

Myotis emarginatus

Myotis myotis

JYRSIJÄT

Sciuridae

Spermophilus citellus

Castoridae

Castor fiber

Microtidae

Microtus cabreræ

*Microtus oeconomus arenicola

PETOELÄIMET

Canidae

*Canis lupus (espanjalaiset kannat; ainoastaan Dueron eteläpuolella elävät kannat; kreikkalaiset kannat; ainoastaan 39. leveyspiirin eteläpuolella elävät kannat)

Ursidae

*Ursus arctos

Mustelidae

Lutra lutra

Mustela lutreola

Felidae

Lynx lynx

*Lynx pardina

Phocidae

Halichoerus grypus (V)

*Monachus monachus

Phoca vitulina (V)

ARTIODACTYLA

Cervidae

*Cervus elaphus corsicanus

Bovidae

Capra aegagrus (luonnonkannat)

*Capra pyrenaica pyrenaica

Ovis ammon musimon (luonnonkannat - Korsika ja Sardinia)

Rupicapra rupicapra balcanica

*Rupicapra ornata

CETACEA

Tursiops truncatus

Phocoena phocoena

MATELIJAT

TESTUDINATA

Testudinidae

Testudo hermanni

Testudo graeca

Testudo marginata

Cheloniidae

*Caretta caretta

Emydidae

Emys orbicularis

Mauremys caspica

Mauremys leprosa

SAURIA

Lacertidae

Lacerta monticola

Lacerta schreiberi

Gallotia galloti insulanagae

*Gallotia simonyi

Podarcis lilfordi

Podarcis pityusensis

Scincidae

Chalcides occidentalis

Gekkonidae

Phyllodactylus europaeus

OPHIDIA

Colubridae

Elaphe quatuorlineata

Elaphe situla

Viperidae

*Vipera schweizeri

Vipera ursinii

SAMMAKKOELÄIMET

CAUDATA

Salamandridae

Chioglossa lusitanica

Mertensiella luschani

*Salamandra salamandra aurorae

Salamandrina terdigitata

Triturus cristatus

Proteidae

Proteus anguinus

Plethodontidae

Speleomantes ambrosii

Speleomantes flavus

Speleomantes genei

Speleomantes imperialis

Speleomantes supramontes

ANURA

Descoglossidae

Bombina bombina

Bombina variegata

Discoglossus jeanneae

Discoglossus montalentii

Discoglossus sardus

*Alytes muletensis

Ramidae

Rana latastei

Pelobatidae

*Pelobates fuscus insubricus

KALAT

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

Eudontomyzon spp. (o)

Lampetra fluviatilis (V)

Lampetra planeri (o)

Lethenteron zanandrai (v)

Petromyzon marinus (o)

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

*Acipenser naccarii

*Acipenser sturio

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae

Aphanius iberus (o)

Aphanius fasciatus (o)

*Valencia hispanica

SALMONIFORMES

Salmonidae

Hucho hucho (luonnonkannat) (V)

Salmo salar (ainoastaan makeassa vedessä) (V)

Salmo marmoratus (o)

Salmo macrostigma (o)

Coregonidae

*Coregonus oxyrhynchus (Pohjanmeren eräiden alueiden vaelluskannat)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

Alburnus vulturius (o)

Alburnus albidus (o)

Anaocypris hispanica

Aspius aspius (o)

Barbus plebejus (V)

Barbus meridionalis (V)

Barbus capito (V)

Barbus comiza (V)

Chalcalburnus chalcoides (o)

Chondrostoma soetta (o)

Chondrostoma polylepis (o)

Chondrostoma genei (o)

Chondrostoma lusitanicum (o)

Chondrostoma toxostoma (o)

Gobio albipinnatus (o)

Gobio uranoscopus (o)

Iberocypris palaciosi (o)

*Ladigesocypris ghigii (o)

Leuciscus lucomonis (o)

Leuciscus souffia (o)

Phoxinellus spp. (o)

Rutilus pigus (o)

Rutilus rubilio (o)

Rutilus arcasii (o)

Rutilus macrolepidotus (o)

Rutilus lemmingii (o)

Rutilus friesii meidingeri (o)

Rutilus alburnoides (o)

Rhodeus sericeus amarus (o)

Scardinius graecus (o)

Cobitidae

Cobitis conspersa (o)

Cobitis larvata (o)

Cobitis trichonica (o)
Cobitis taenia (o)
Misgurnis fossilis (o)
Sabanejewia aurata (o)
PERCIFORMES
Percidae
Gymnocephalus schraetzer (V)
Zingel spp. [(o) paitsi Zingelasper ja Zingel zingel (V)]
Gobiidae
Pomatoschistus canastrini (o)
Padagogobius panizzai (o)
Padagogobius Nigricans (o)
CLUPEIFORMES
Clupeidae
Alosa spp. (V)
SCORPAENIFORMES
Cottidae
Cottus ferruginosus (o)
Cottus petiti (o)
Cottus gobio (o)
SILURIFORMES
Siluridae
Silurus aristotelis (V)
SELKÄRANGATTOMAT
NIVELJALKAISET
CRUSTACEA
Decapoda
Austropotamobius pallipes (V)
INSECTA
Coleoptera
Buprestis splendens
*Carabus olympiae
Cerambyx cerdo
Cucujus cinnaberinus
Dysticus latissimus
Graphoderus bilineatus
Limoniscus violaceus (o)
Lucanus cervus (o)
Morimus funereus (o)
*Osmoderma eremita
*Rosalia alpina
Lepidoptera
*Callimorpha quadripunctata (o)
Coenonympha oedippus

Erebia calcaria
Erebia christi
Eriogaster catax
Euphydryas aurinia (o)
Graellsia isabellae (V)
Hypodryas maturna
Lycaena dispar
Maculinea nausithous
Maculinea teleius
Melanagria arge
Papilio hospiton
Plebicula golgus
Mantodea
Apteromantis aptera
Odonata
Coenagrion hylas (o)
Coenagrion mercuriale (o)
Cordulegaster trinacriae
Gomphus graslinii
Leucorrhina pectoralis
Lindenia tetraphylla
Macromia splendens
Ophiogomphus cecilia
Oxygastra curtisii
Orthoptera
Baetica ustulata
NILVIÄISET
GASTROPODA
Caseolus calculus
Caseolus commixta
Caseolus sphaerula
Discula leacockiana
Discula tebellata
Discus defloratus
Discus guerinianus
Elona quimperiana
Geomalacus maculosus
Geomitra moniziana
Helix subplicata
Leiostyla abbreviata
Leiostyla cassida
Leiostyla corneocostata
Leiostyla gibba
Leiostyla lamellosa

Vertigo angustior (o)

Vertigo genesii (o)

Vertigo geyeri (o)

Vertigo moulinsiana (o)

BIVALVIA

Unionoida

Margaritifera margaritifera (V)

Unio crassus

b) KASVIT

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium jahandiezii (Litard.) Rouy

BLECHNACEAE

Woodwardia radicans (L.) Sm.

DICKSONIACEAE

Culcita macrocarpa C. Presl

DRYOPTERIDACEAE

*Dryopteris corleyi Fraser-Jenk.

HYMENOPHYLLACEAE

Trichomanes speciosum Willd.

ISOETACEAE

Isoetes boryana Durieu

Isoetes malinverniana Ces. & De Not.

MARSILEACEAE

Marsilea batardae Launert

Marsilea quadrifolia L.

Marsilea strigosa Willd.

OPHIOGLOSSACEAE

Botrychium simplex Hitchc.

Ophioglossum polyphyllum A. Braun

GYMNOSPERMAE

PINACEAE

*Abies nebrodensis (Lojac.) Mattei

ANGIOSPERMAE

ALISMATACEAE

Caldesia parnassifolia (L.) Parl.

Luronium natans (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

Leucojum nicaeense Ard.

Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley

Narcissus calcicola Mendonça

Narcissus cyclamineus DC.

Narcissus fernandesii G. Pedro

Narcissus humilis (Cav.) Traub

**Narcissus nevadensis* Pugsley

Narcissus pseudonarcissus L.

subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes

Narcissus scaberulus Henriq.

Narcissus triandrus (Salisb.) D. A. Webb

subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.

Narcissus viridiflorus Schousboe

BORAGINACEAE

**Anchusa crispa* Viv.

**Lithodora nitida* (H. Ern) R. Fernandes

Myosotis lusitanica Schuster

Myosotis rehsteineri Wartm.

Myosotis retusifolia R. Afonso

Omphalodes kuzinskyana Willk.

**Omphalodes littoralis* Lehm.

Solenanthus albanicus (Degen & al.) Degen & Baldacci

**Symphytum cycladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

Asyneuma giganteum (Boiss.) Bornm.

**Campanula sabatia* De Not.

Jasione crispa (Pourret) Samp.

subsp. *serpentinica* Pinto da Silva

Jasione lusitanica A. DC.

CARYOPHYLLACEAE

**Arenaria nevadensis* Boiss- & Reuter

Arenaria provincialis Chater & Halliday

Dianthus cintranus Boiss. & Reuter

subsp. *cintranus* Boiss. & Reuter

Dianthus marizii (Samp.) Samp.

Dianthus rupicola Biv.

**Gypsophila papillosa* P. Porta

Herniaria algarvica Chaudri

Herniaria berlengiana (Chaudhri) Franco

**Herniaria latifolia* Lapeyr.

subsp. *litardierei* gamis

Herniaria maritima Link

Moehringia tommasinii Marches.

Petrocoptis grandiflora Rothm.

Petrocoptis montsicciana O. Bolos & Rivas Mart.

Petrocoptis pseudoviscosa Fernandez Casas

Silene cintrana Rothm.

**Silene hicesiae* Brullo & Signorello

Silene hifacensis Rouy ex Willk.

**Silene holzmanii* Heldr. ex Boiss.

Silene longicilia (Brot.) Otth.

Silene mariana Pau

**Silene orphanidis* Boiss.

**Silene rothmaleri* Pinto da Silva

**Silene velutina* Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE

**Bassia saxicola* (Guss.) A. J. Scott

**Kochia saxicola* Guss.

**Salicornia veneta* Pignatti & Lausi

CISTACEAE

Cistus palhinhae Ingram

Halimium verticillatum (Brot.) Sennen

Helianthemum alypoides Losa & Rivas Goday

Helianthemum caput-felis Boiss.

**Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Roseria

COMPOSITAE

**Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter

**Artemisia granatensis* Boiss.

**Aster pyrenaeus* Desf. ex DC.

**Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.

**Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.

**Centaurea alba* L.

subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal

**Centaurea alba* L.

subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler

**Centaurea attica* Nyman

subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal

**Centaurea balearica* J. D. Rodriguez

**Centaurea borjae* Valdes-Berm. & Rivas Goday

**Centaurea citricolor* Font Quer

Centaurea corymbosa Pourret

Centaurea gadorensis G. Bianca

**Centaurea horrida* Badaro

**Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.

Centaurea kartschiana Scop.

**Centaurea lactiflora* Halacsy

Centaurea micrantha Hoffmanns. & Link

subsp. *herminii* (Rouy) Dostál

**Centraurea niederi* Heldr.

**Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.

**Centaurea pinnata* Pau

Centaurea pulvinata (G. Bianca) G. Bianca

Centaurea rothmalerana (Arènes) Dostál

Centaurea vicentina Mariz

**Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.
Crepis granatensis (Willk.) B. Bianca & M. Cueto
Erigeron frigidus Boiss. ex DC.
Hymenostemma pseudanthemis (Kunze) Willd.
**Jurinea cyanoides* (L.) Reichenb.
Jurinea fontqueri Cuatrec.
**Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter
Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.
Leontodon boryi Boiss.
**Leontodon siculus* (Guss.) Finch & Sell
Leuzea longifolia Hoffmanns. & Link
Ligularia sibirica (L.) Cass.
Santolina impressa Hoffmanns. & Link
Santolina semidentata Hoffmanns. & Link
**Senecio elodes* Boiss. ex DC.
Senecio nevadensis Boiss. & Reuter
CONVOLVULACEAE
**Convolvulus argyrothamnus* Greuter
**Convolvulus* Fernandes Pinto da Silva & Teles
CRUCIFERAE
Alyssum pyrenaicum Lapeyr.
Arabis sadina (Samp.) P. Cout.
**Biscutella neustriaca* Bonnet
Biscutella vincentina (Samp.) Rothm.
Boleum asperum (Pers.) Desvaux
Brassica glabrescens Poldini
Brassica insularis Moris
**Brassica macrocarpa* Guss.
Coincya cintrana (P. Cout.) Pinto da Silva
**Coincya rupestris* Rouy
**Coronopus navasii* Pau
Diploaxis ibicensis (Pau) Gomez-Gampo
**Diploaxis siettiana* Maire
Diploaxis vicentina (P. Cout.) Rothm.
Erucastrum palustre (Pirona) Vis.
**Iberis arbuscula* Runemark
Iberis procumbens Lange
subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva
**Ionopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.
Ionopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.
Sisymbrium cavanillesianum Valdes & Castroviejo
Sisymbrium supinum L.
CYPERACEAE
**Carex panormitana* Guss.

Eleocharis carniolica Koch

DIOSCOREACEAE

**Borderea chouardii* (Gaussen) Heslot

DROSERACEAE

Aldrovanda vesiculosa L.

EUPHORBIACEAE

**Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann

Euphorbia transtagana Boiss.

GENTIANACEAE

**Centaurium rigualii* Esteve Chueca

**Centaurium somedanum* Lainz

Gentiana ligustica R. de Vilm. & Chopinet

Gentianella angelica (Pugsley) E. F. Warburg

GERANIACEAE

**Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter

Erodium paularense Fernandez-Gonzalez & Izco

**Erodium rupicola* Boiss.

GRAMINEAE

Avenula hackelii (Henriq.) Holub

Bromus grossus Desf. ex DC.

Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl

Festuca brigantina (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.

Festuca duriotagana Franco & R. Afonso

Festuca elegans Boiss.

Festuca henriquesii Hack.

Festuca sumilusitanica Franco & R. Afonso

Gaudinia hispanica Stace & Tutin

Holcus setiglumis Boiss. & Reuter

subsp. *duriensis* Pinto da Silva

Micropyropsis tuberosa Romero - Zarco & Cabezudo

Pseudarrhenatherum pallens (Link) J. Holub

Puccinellia pungens (Pau) Paunero

**Stipa austroitalica* Martinovsky

**Stipa bavarica* Martinovsky & H. Scholz

**Stipa veneta* Moraldo

GROSSULARIACEAE

**Ribes sardum* Martelli

HYPERICACEAE

**Hypericum aciferum* (Greuter) N. K. B. Robson

JUNCACEAE

Juncus valvatus Link

LABIATAE

Dracocephalum austriacum L.

**Micromeria taygetea* P. H. Davis

Nepeta dirphya (Boiss.) Heldr. ex Halacsy

**Nepeta sphaciotica* P. H. Davis

Origanum dictamnus L.

Sideritis incana

subsp. *glauca* (Cav.) Malagarriga

Sideritis javalambrensis Pau

Sideritis serrata Cav. ex Lag.

Teucrium lepicephalum Pau

Teucrium turredanum Losa & Rivas Goday

**Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link

Thymus carnosus Boiss.

**Thymus cephalotos* L.

LEGUMINOSAE

Anthyllis hystrix Cardona, Contandr. & E. Sierra

**Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge

**Astragalus aquilanus* Anzalone

Astragalus cetraltinus Braun-Blanquet

**Astragalus maritimus* Moris

Astragalus verrucosus Moris

**Cytisus aeolicus* Guss. ex Lindl.

Genista dorycnifolia Font Quer

Genista holopetala (Fleischm. ex Koch) Baldacci

Melilotus segetalis (Brot.) Ser.

subsp. *fallax* Franco

**Ononis hackelii* Lange

Trifolium saxatile All.

**Vicia bifoliolata* J. D. Rodriguez

LENTIBULARIACEAE

Pinguicula nevadensis (Lindb.) Casper

LILIACEAE

Allium grosii Font Quer

**Androcymbium rechingeri* Greuter

**Asphodelus bento-rainhae* P. Silva

Hyacinthoides vicentina (Hoffmanns. & Link) Rothm.

**Muscari gussonei* (Parl.) Tod.

LINACEAE

**Linum muelleri* Moris

LYTHRACEAE

**Lythrum flexuosum* Lag.

MALVACEAE

Kosteletzkya pentacarpos (L.) Ledeb.

NAJADACEAE

Najas flexilis (Willd.) Rostk. & W. L. Schmidt

ORCHIDACEAE

**Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.

Cypripedium calceolus L.

Liparis loeselii (L.) Rich.

**Ophrys lunulata* Parl.

PAEONIACEAE

Paeonia cambessedesii (Willk.) Willk.

Paeonia parnassica Tzanoudakis

Paeonia clusii F. C. Stern

subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis

PALMAE

Phoenix theophrasti Greuter

PLANTAGINACEAE

Plantago algarbiensis Samp.

Plantago almogravensis Franco

PLUMBAGINACEAE

Armeria berlengensis Daveau

**Armeria helodes* Martini & Pold

Armeria negleta Girard

Armeria pseudarmeria (Murray) Mansfeld

**Armeria rouyana* Daveau

Armeria soleirolii (Duby) Godron

Armeria velutina Welv. ex Boiss. & Reuter

Limonium dodartii (Girard) O. Kuntze

subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco

**Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana

Limonium lanceolatum (Hoffmanns. & Link) Franco

Limonium multiflorum Erben

**Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana

**Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.

POLYGONACEAE

Polygonum praelongum Coode & Cullen

Rumex rupestris Le Gall

PRIMULACEAE

Androsace mathildae Levier

Androsace pyrenaica Lam.

**Primula apennina* Widmer

Primula palinuri Petagna

Soldanella villosa Darracq.

RANUNCULACEAE

**Aconitum corsicum* Gay

Adonis distorta Ten.

Aquilegia bertolonii Schott

Aquilegia kitaibelii Schott

**Aquilegia pyrenaica* D. C.

subsp. cazorlensis (Heywood) Galiano

**Consolida samia* P. H. Davis

Pulsatilla patens (L.) Miller

**Ranunculus weyleri* Mares

RESEDACEAE

**Reseda decursiva* Forssk.

ROSACEAE

Potentilla delphinensis Gren. & Godron

RUBIACEAE

**Galium litorale* Guss.

**Galium viridiflorum* Boiss. & Reuter

SALICACEAE

Salix salvifolia Brot.

subsp. *australis* Franco

SANTALACEAE

Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga berica (Beguinot) D. A. Webb

Saxifraga florulenta Moretti

Saxifraga hirculus L.

Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum charidemi Lange

Chaenorrhinum serpyllifolium (Lange) Lange

subsp. *lusitanicum* R. Fernandes

**Euphrasia genargentea* (Feoli) Diana

Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.

Linaria algarviana Chav.

Linaria coutinhoi Valdén

**Linaria ficalhoana* Rouy

Linaria flava (Poiret) Desf.

**Linaria hellenica* Turrill

**Linaria ricardoi* Cout.

**Linaria tursica* B. Valdes & Cabezudo

Linaria tonzigii Lona

Odontites granatensis Boiss.

Verbascum litigiosum Samp.

Veronica micrantha Hoffmanns. & Link

**Veronica oataea* L.-A. Gustavson

SELAGINACEAE

**Globularia stygia* Orph. ex Boiss.

SOLANACEAE

**Atropa baetica* Willk.

THYMELAEACEAE

Daphne petraea Leybold

**Daphne rodriguezii* Texidor

ULMACEAE

Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE

**Angelica heterocarpa* Lloyd

Angelica palustris (Besser) Hoffm.

**Apium bermejoi* Llorens

Apium repens (Jacq.) Lag.

Athamanta cortiana Ferraini

**Bupleurum capillare* Boiss. & Heldr.

**Bupleurum kakiskalae* Greuter

Eryngium alpinum L.

**Eryngium viviparum* Gay

**Laserpitium longiradium* Boiss.

**Naufraga belearica* Constans & Cannon

**Oenenthe conioides* Lange

Petagnia saniculifolia Guss.

Rouya polygama (Desf.) Coincy

**Seseli intricatum* Boiss.

Thorella verticillatinundata (Thore) Brig.

VALERIANACEAE

Centranthus trinervis (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE

**Viola hispida* Lam.

Viola jaubertiana Mares & Vigineix

Alemmat kasvit

BRYOPHYTA

Bruchia vogesiaca Schwaegr. (o)

**Bryoerythrophyllum machadoanum* (Sergio) M. Hill (o)

Buxbaumia viridis (Moug. ex Lam. & DC.) Brid. ex Moug. & Nestl. (o)

Dichelyma capillaceum (Wigh.) Myr. (o)

Dicranum viride (Sull. & Lesq.) Lindb. (o)

Distichophyllum caranatum Dix. & Nich. (o)

Drepanocladus vernicosus (Mitt.) Warnst. (o)

Jungermannia handelii (Schiffn.) Amak. (o)

Mannia triandra (Scop.) Grolle (o)

**Marsupella profunda* Lindb. (o)

Meesia longiseta Hedw. (o)

Nothothylas orbicularis (Schwein.) Sull. (o)

Orthotrichum rogeri Brid. (o)

Petalophyllum ralfsii Nees & Goot. ex Lehm. (o)

Riccia breidleri Jur. ex Steph. (o)

Riella helicophylla (Mont.) Hook. (o)

Scapania massolongi (K. Muell.) K. Muell. (o)

Sphagnum pylaisii Brid. (o)

Tayloria rudolphiana (Gasrov) B. & G. (o)

MAKRONESIAN LAJIT

PTERIDOPHYTA

HYMENOPHYLLACEAE

Hymenophyllum madarensis Gibby & Lovis

DRYOPTERIDACEAE

*Polystichum drepanum (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE

Isoetes azorica Durieu & Paiva

MARSILIACEAE

*Marsilea azorica Launert & Paiva

ANGIOSPERMAE

ASCLEPIADACEAE

Caralluma burchardii N. E. Brown

*Ceropegia chrysantha Svent.

BORAGINACEAE

Echium candicans L. fil.

*Echium gentianoides Webb & Coincy

Myosotis azorica H. C. Watson

Myosotis maritima Hochst. in Seub.

CAMPANULACEAE

*Azorina vidalii (H. C. Watson) Feer

Musschia aurea (L. f.) DC.

*Musschia wollastonii Lowe

CAPRIFOLIACEAE

*Sambucus palmensis Link

CARYOPHYLLACEAE

Spergularia azorica (Kindb.) Lebel

CELASTRACEAE

Maytenus umbellata (R. Br.) Mabb.

CHENOPODIACEAE

Beta patula Ait.

CISTACEAE

Cistus chinamadensis Banares & Romero

*Helianthemum bystropogophyllum Svent.

COMPOSITAE

Andryala crithmifolia Ait.

*Argyranthemum lidii Humphries

Argyranthemum thalassophyllum (Svent.) Hump.

Argyranthemum Winterii (Svent.) Humphries

*Atractylis arbuscula Svent. & Michaelis

Atractylis preauxiana Schultz.

Calendula maderensis DC.
Cheirolophus duranii (Burchard) Holub
Cheirolophus ghomerytus (Svent.) Holub
Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub
Cheirolophus massonianus (Lowe) Hansen
Cirsium latifolium Lowe
Helichrysum gossypinum Webb
Helichrysum oligocephala (Svent. & Bzaw. & Bzaw.)
**Lactuca watsoniana* Trel.
**Onopordum nogalesii* Svent.
**Onopordum carduelinum* Bolle
**Pericallis hadrosoma* Svent.
Phagnalon benettii Lowe
Stemmacantha cynaroides (Chr. Son. in Buch) Ditt
Sventenia bupleuroides Font Quer
**Tanacetum ptarmiciflorum* Webb & Berth
CONVOLVULACEAE
**Convolvulus caput-medusae* Lowe
**Convolvulus lopez-socasii* Svent.
**Convolvulus massonii* A. Dietr.
CRASSULACEAE
Aeonium gomeraense Praeger
Aeonium saundersii Bolle
Aichryson dumosum (Lowe) Praeg.
Monanthes wildpretii Banares & Scholz
Sedum brissemoretii Raymond-Hamet
CRUCIFERAE
**Crambe arborea* Webb ex Christ
Crambe laevigata DC. ex Christ
**Crambe sventenii* R. Petters ex Bramwell & Sund.
**Parolinia schizogynoides* Svent.
Sinapidendron rupestre (Ait.) Lowe
CYPERACEAE
Carex malato-belizii Raymond
DIPSACACEAE
Scabiosa nitens Roemer & J. A. Schultes
ERICACEAE
Erica scoparia L.
subsp. *azorica* (Hochst.) D. A. Webb
EUPHORBIACEAE
**Euphorbia handiensis* Burchard
Euphorbia lambii Svent.
Euphorbia stygiana H. C. Watson
GERANIACEAE

**Geranium maderense* P. F. Yeo

GRAMINEAE

Deschampsia maderensis (Haech. & Born.)

Phalaris maderensis (Menezes) Menezes

LABIATAE

**Sideritis cystosiphon* Svent.

**Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle

Sideritis infernalis Bolle

Sideritis marmorea Bolle

Teucrium abutiloides L'Hér

Teucrium betonicum L'Hér

LEGUMINOSAE

**Anagyris latifolia* Brouss. ex Willd.

Anthyllis lemanniana Lowe

**Dorycnium spectabile* Webb & Berthel

**Lotus azoricus* P. W. Ball

Lotus callis-viridis D. Bramwell & D. H. Davis

**Lotus kunkelii* (E. Chueca) D. Bramwell & al.

**Teline rosmarinifolia* Webb & Berthel.

**Teline salsoides* Arco & Acebes.

Vicia dennesiana H. C. Watson

LILIACEAE

**Androcymbium psammophilum* Svent.

Scilla maderensis Menezes

Semele maderensis Costa

LORANTHACEAE

Arceuthobium azoricum Wiens & Hawksw

MYRICACEAE

**Myrica rivas-martinezii* Santos.

OLEACEAE

Jasminum azoricum L.

Picconia azorica (Tutin) Knobl.

ORCHIDACEAE

Goodyera macrophylla Lowe

PITTOSPORACEAE

**Pittosporum coriaceum* Dryand. ex Ait.

PLANTAGINACEAE

Plantago malato-belizii Lawalree

PLUMBAGINACEAE

**Limonium arborescens* (Brouss.) Kuntze

Limonium dendroides Svent.

**Limonium spectabile* (Svent.) Kunkel & Sunding

**Limonium sventenil* Santos & Fernandez Galvan

POLYGONACEAE

Rumex azoricus Rech. fil.

RHAMNACEAE

Frangula azorica Tutin

ROSACEAE

*Bencomia brachystachya Svent.

Bencomia sphaerocarpa Svent.

*Chamaemeles coriacea Lindl.

Dendriopterium pulidoi Svent.

Marcetella madernsis (Born.) Svent.

Prunus lusitanica L.

subsp. azorica (Mouillef.) Franco

Sorbus maderensis (Lowe) Docle

SANTALACEAE

Kunkeliella subsucculenta Kammer

SCROPHULARIACEAE

*Euphrasia azorica Wats

Euphrasia grandiflora Hochst. ex Seub.

*Isoplexis chalcantha Svent. & O'Shanahan

Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer

Odontites holliana (Lowe) Benth.

Sibthorpia peregrina L.

SELAGINACEAE

*Globularia ascanii D. Bramwell & Kunkel

*Globularia sarcophylla Svent.

SOLANACEAE

*Solanum lidii Sunding

UMBELLIFERAE

Ammi trifoliatum (H. C. Watson) Trelease

Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel

Chaerophyllum azoricum Trelease

Ferula latipinna Santos

Melanoselinum decipiens (Schrader & Wendl.) Hoffm.

Monizia edulis Lowe

Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.

Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

VIOLACEAE

Viola paradoxa Lowe

Alemmat kasvit

BRYOPHYTA

*Echinodium spinosum (Mitt.) Jur. (o)

*Thamnobryum fernandesii Sergio (o)

LIITE III

YHTEISÖN TÄRKEIKSI PITÄMIKSI ALUEIKSI SOVELTUVIEN ALUEIDEN JA ERITYISTEN SUOJELUTOIMIEN ALUEIDEN VALINTAPERUSTEET

1 VAIHE: Kansallinen arviointi alueiden suhteellisesta merkityksestä kullekin liitteessä I mainitulle luontotyyppille ja kullekin liitteessä II mainitulle lajille (mukaan lukien ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja ensisijaisesti suojeltavat lajit)

A Alueen arviointiperusteet liitteessä I mainitun luontotyyppin osalta

- a) Luontotyyppin edustavuus kyseisellä alueella.
- b) Luontotyyppin pinta-ala verrattuna kyseisen luontotyyppin kokonaispinta-alaan kansallisella alueella.
- c) Kyseisen luontotyyppin rakenteen ja toimintojen suojeluaste sekä mahdollisuudet palauttaa alkuperäinen tila.
- d) Yleisarviointi alueen merkityksestä kyseisen luontotyyppin suojelulle.

B Alueen arviointiperusteet jonkin liitteessä II mainitun lajin osalta

- a) Alueella elävän lajin kannan koko ja tiheys verrattuna kansallisen alueen muihin kantoihin.
- b) Kyseisen lajin ja sen elvyttämismahdollisuuksien kannalta tärkeiden elinympäristötekijöiden suojeluaste.
- c) Alueella elävän kannan eristyneisyys verrattuna lajin luontaiseen levinneisyyteen.
- d) Yleisarviointi alueen merkityksestä kyseisen lajin suojelulle.

C Jäsenvaltiot luokittelevat näiden perusteiden mukaan alueet, joiden ne kansallisessa luettelossaan ehdottavat soveltuvan yhteisön tärkeiksi pitämiksi alueiksi sen mukaan, mikä niiden suhteellinen merkitys on jonkin liitteessä I mainitun luontotyyppin tai liitteessä II mainitun lajin suojelulle.

D Luettelossa osoitetaan ne alueet, joilla on jäsenvaltioiden edellä A ja B kohdan perusteiden mukaan valitsemat ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja ensisijaisesti suojeltavat lajit.

2 VAIHE: Arviointi kansallisten luetteloiden sisältämien alueiden tärkeydestä yhteisölle

1 Kaikki jäsenvaltioiden 1 vaiheessa yksilöimät alueet, joilla on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, katsotaan yhteisön tärkeiksi pitämiksi alueiksi.

2 Arvioitaessa jäsenvaltioiden luetteloihin sisältyvien muiden alueiden tärkeyttä yhteisön kannalta, esimerkiksi sitä, miten ne vaikuttavat liitteessä I mainitun luontotyyppin tai liitteessä II mainitun lajin suotuisan suojelutason säilyttämiseen tai ennalleen saattamiseen ja/tai Natura 2000:n yhtenäisyyteen, otetaan huomioon seuraavat seikat:

- a) alueen suhteellinen merkitys kansallisella tasolla,
- b) alueen maantieteellinen sijainti liitteessä II mainittujen lajien muuttoreitteihin nähden sekä se, kuuluuko alue molemmiin puoliin yhteisömaiden yhtä tai useampaa yhteistä rajaa sijaitsevaan yhtenäiseen ekosysteemiin,
- c) alueen kokonaispinta-ala,
- d) liitteessä I mainittujen luontotyyppien ja liitteessä II mainittujen lajien lukumäärä alueella,
- e) alueen yleinen ekologinen merkitys kyseisille luonnonmaantieteellisille alueille ja/tai koko 2 artiklassa mainitulle alueelle, sekä alueen ominaisuuksien luonteenomaisten tai ainutlaatuisten piirteiden että niiden toisiinsa liittymisen kannalta.

LIITE IV

YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT ELÄIN- JA KASVILAJIT, JOTKA EDELLYTTÄVÄT TIUKKAA SUOJELUA

Tässä liitteessä luetellut lajit on merkitty:

- lajin tai alalajin nimellä

taikka

- lajin korkeamman luokitusjärjestelmän mukaan tai kyseisen luokitusjärjestelmän tietyn osan mukaan.

Lyhennys "spp." heimon tai suvun nimen jäljessä tarkoittaa kaikkia kyseiseen heimoon tai lajiin kuuluvia lajeja.

a) ELÄIMET

SELKÄRANKAISET

NISÄKKÄÄT

INSECTIVORA

Erinaceidae

Erinaceus algirus

Soricidae

Crocidura canariensis

Talpidae

Galemys pyrenaicus

MICROCHIROPTERA

Samtliga arter

JYRSIJÄT

Gliridae

kaikki lajit (paitsi *Glis glis* ja *Eliomys quercinus*)

Sciuridae

Citellus citellus

Sciurus anomalus

Castoridae

Castor fiber

Cricetidae

Cricetus cricetus

Microtidae

Microtus cabreræ

Microtus oeconomus arenicola

Zapodidae

Sicista betulina

Hystricidae

Hystrix cristata

PETOELÄIMET

Canidae

Canis lupus (lukuun ottamatta Dueron pohjoisenpuoleisia espanjalaisia kantoja ja 39. leveyspiirin pohjoisenpuoleisia kreikkalaisia kantoja)

Ursidae

Ursus arctos

Mustelidae

Lutra lutra

Mustela lutreola

Felidae

Felis silvestris

Lynx lynx

Lynx pardina

Phocidae

Monachus monachus

ARTIODACTYLA

Cervidae

Cervus elaphus corsicanus

Bovidae

Capra aegagrus (luonnonkannat)

Capra pyrenaica pyrenaica

Ovis ammon musimon (luonnonkannat - Korsika ja Sardinia)

Rupicapra rupicapra balcanica

Rupicapra ornata

CETACEA

Kaikki lajit

MATELIJAT

TESTUDINATA

Testudinidae

Testudo hermanni

Testudo graeca

Testudo marginata

Cheloniidae

Caretta caretta

Chelonia mydas

Lepidochelys kempii

Eretmochelys imbricata

Dermochelyidae

Dermochelys coriacea

Emydidae

Emys orbicularis

Mauremys caspica

Mauremys leprosa

SAURIA

Lacertidae

Algyroides fitzingeri

Algyroides marchi

Algyroides moreoticus

Algyroides nigropunctatus

Lacerta agilis

Lacerta bedriagae

Lacerta danfordi

Lacerta dugesi

Lacerta graeca

Lacerta horvathi

Lacerta monticola

Lacerta schreiberi

Lacerta trilineata

Lacerta viridis

Gallotia atlantica

Gallotia galloti

Gallotia galloti insulanagae

Gallotia simonyi

Gallotia stehlini

Ophisops elegans

Podarcis erhardii
Podarcis filfolensis
Podarcis hispanica atrata
Podarcis lilfordi
Podarcis melisellensis
Podarcis milensis
Podarcis muralis
Podarcis peloponnesiaca
podarcis pityusensis
Podarcis sicula
Podarcis taurica
Podarcis tiliguerta
Podarcis wagleriana
Scincidae
Ablepharus kitaibelli
Chalcides bedriagai
Chalcides occidentalis
Chalcides ocellatus
Chalcides sexlineatus
Chalcides viridianus
Ophiomorus punctatissimus
Gekkomidae
Cyrtopodion kotschy
Phyllodactylus europaeus
Tarentola angustimentalis
Tarentola boettgeri
Tarentola delalandii
Tarentola gomerensis
Agamidae
Stellio stellio
Chamaeleontidae
Chamaeleo chamaeleon
Anguidae
Ophisaurus apodus
OPHIDIA
Colubridae
Coluber caspius
Coluber hippocrepis
Coluber jugularis
Coluber laurenti
Coluber najadum
Coluber nummifer
Coluber viridiflavus
Coronella austriaca

Eirenis modesta
Elaphe longissima
Elaphe quatuorlineata
Elaphe situla
Natrix natrix cetti
Natrix natrix corsa
Natrix tessellata
Telescopus falax
Viperidae
Vipera ammodytes
Vipera schweizeri
Vipera seoanni (lukuun ottamatta espanjalaisia kantoja)
Vipera ursinii
Vipera xanthina
Boidae
Eryx jaculus
SAMMAKKOELÄIMET
CAUDATA
Salamandridae
Chiglossa lusitanica
Euproctus asper
Euproctus montanus
Euproctus platycephalus
Salamandra atra
Salamandra aurorae
Salamandra lanzai
Salamandra luschani
Salamandrina terdigitata
Triturus carnifex
Triturus cristatus
Triturus italicus
Triturus karelinii
Triturus marmoratus
Proteidae
Proteus anguinus
Plethodontidae
Speleomantes ambrosii
Speleomantes flavus
Speleomantes genei
Speleomantes imperialis
Speleomantes italicus
Speleomantes supramontes
ANURA
Discoglossidae

Bombina bombina
Bombina variegata
Discoglossus galganoi
Discoglossus jeanneae
Discoglossus montalentii
Discoglossus pictus
Discoglossus sardus
Alytes cisternasii
Alytes muletensis
Alytes obstetricans
Ranidae
Rana arvalis
Rana dalmatina
Rana graeca
Rana iberica
Rana italica
Rana latastei
Rana lessonae
Pelobatidae
Pelobates cultripes
Pelobates fuscus
Pelobates syriacus
Bufonidae
Bufo calamita
Bufo viridis
Hylidae
Hyla arborea
Hyla meridionalis
Hyla sarda
KALAT
ACIPENSERIFORMES
Acipenseridae
Acipenser naccarii
Acipenser sturio
ATHERINIFORMES
Cyprinodontidae
Valencia hispanica
CYPRINIFORMES
Cyprinidae
Anaecypris hispanica
PERCIFORMES
Percidae
Zingel asper
SALMONIFORMES

Coregonidae

Coregonus oxyrhynchus (Pohjanmeren eräiden alueiden vaelluskannat)

SELKÄRANGATTOMAT

NIVELJALKAiset

INSECTA

Coleoptera

Busprestis splendens

Carabus olympiae

Cerambyx cerdo

Cucujus cinnaberinus

Dytiscus latissimus

Graphoderus bilineatus

Osmoderma eremita

Rosalia alpina

Lepidoptera

Apatura metis

Coenonympha hero

Coenonympha oedippus

Erebia calcaria

Erebia christi

Erebia sudetica

Eriogaster catax

Fabriciana elisa

Hypodryas maturna

Hyles hippophaes

Lopinga achine

Lycaena dispar

Maculinea arion

Maculinea nausithous

Maculinea teleius

Melanagria arge

Papilio alexanor

Papilio hospiton

Parnassius apollo

Parnassius mnemosyne

Plebicula golgus

Proserpinus proserpina

Zerynthia polyxena

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

Aeshna viridis

Cordulegaster trinacriae

Gomphus graslinii

Leucorrhina albifrons
Leucorrhina caudalis
Leucorrhina pectoralis
Lindenia tetraphylla
Macromia splendens
Ophiogomphus cecilia
Oxygastra curtisii
Stylurus flavipes
Sympecma braueri
Orthoptera
Baetica ustulata
Saga pedo
ARACHNIDA
Araneae
Macrothele calpeiana
NILVIÄISET
GASTROPODA
Prosobranchia
Patella feruginea
Stylommatophora
Caseolus calculus
Caseolus commixta
Caseolus sphaerula
Discula leacockiana
Discula tabellata
Discula testudinalis
Discula turricula
Discus defloratus
Discus guerinianus
Elona quimperiana
Geomalacus maculosus
Geomitra moniziana
Helix subplicata
Leiostyla abbreviata
Leiostyla cassida
Leiostyla corneocostata
Leiostyla gibba
Leiostyla lamellosa
BIVALVIA
Anisomyaria
Lithophaga lithophaga
Pinna nobilis
Unionoida
Margaritifera auricularia

Unio crassus

ECHINODERMATA

Echinoidea

Centrostephanus longispinus

b) KASVIT

Liitteessä IV oleva b kohta sisältää kaikki kasvilajit, jotka on lueteltu liitteessä II b [1] ja sen lisäksi seuraavassa luetellut lajit.

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium hemionitis L.

ANGIOSPERMAE

AGAVACEAE

Dracaena draco (L.) L.

AMARYLLIDACEAE

Narcissus longispathus Pugsley

Narcissus triandrus L.

BERBERIDACEAE

Berberis madarensis Lowe

CAMPANULACEAE

Campanula morettiana Reichenb.

Physoplexis comosa (L.) Schur.

CARYOPHYLLACEAE

Moehringia fontqueri Pau

COMPOSITAE

Argyranthemum pinnatifidum (L. f.) Lowe

subsp. *succulentum* (Lowe) C. J. Humphries

Helichrysum sibthorpii Rouy

Picris willkommii (Schultz Bip.) Nyman

Santolina elegans Boiss. ex DC.

Senecio caespitosus Brot.

Senecio lagascanus DC.

subsp. *lusitanicus* (P. Cout.) Pinto da Silva

Wagenitzia incifolia (Sieber ex Sprengel) Dostal

CRUCIFERAE

Murbeckiella sousae Rothm.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia nevadensis Boiss. & Reuter

GESNERIACEAE

Jankaea heldreichii (Boiss.) Boiss.

Ramonda serbica Pancic

IRIDACEAE

Crocus etruscus Parl.

Iris boissieri Henriq.

Iris marisca Ricci & Colasante

LABIATAE

Rosmarinus tomentosus Huber-Morath & Maire

Teucrium charidemi Sandwith

Thymus capitellatus Hoffmanns. & Link

Thymus villosus L.

subsp. *villosus* L.

LILIACEAE

Androcymbium europeum (Lange) K. Richter

Bellavalia hackelli Freyn

Colchicum corsicum Baker

Colchicum cousturieri Greuter

Fritillaria conica Rix

Fritillaria drenovskii Dogen & Stoy.

Fritillaria gussichiae (Degen & Doerfler) Rix

Fritillaria obliqua Ker-Gawl.

Fritillaria rhodocanakis Orph. ex Baker

Ornithogalum reverchonii Degen & Herv.-Bass.

Scilla beirana Samp.

Scilla odorata Link

ORCHIDACEAE

Orprys argolica Fleischm.

Orchis scopulorum Simsmerh.

Spiranthes aestivalis (Poiret) L. C. M. Richard

PRIMULACEAE

Androsace cylindrica DC.

Primula glaucescens Moretti

Primula spectabilis Tratt.

RANUNCULACEAE

Aquilegia alpina L.

SAPOTACEAE

Sideroxylon marmulano Banks ex Lowe

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga cintrana Kuzinsky ex Willk.

Saxifraga portosanctana Boiss.

Saxifraga presolanensis Engl.

Saxifraga valdensis DC.

Saxifraga vayredana Luizet

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum lopesianum Rothm.

Lindernia procumbens (Krocker) Philcox

SOLANACEAE

Mandragora officinarum L.

THYMELAEACEAE

Thymelaea broterana P. Cout.

UMBELLIFERAE

Bunium brevifolium Lowe

VIOLACEAE

Viola athois W. Becker

Viola cazorlensis Gandoger

Viola delphinantha Boiss.

[1] Lukuunottamatta liitteessä II olevan b kohdan bryophytes.

LIITE V

YHTEISÖN TÄRKEINÄ PITÄMÄT ELÄIN- JA KASVILAJIT, JOIDEN OTTAMINEN LUONNOSTA JA HYVÄKSIKÄYTTÖ VOI VAATIA HYÖDYNTÄMISEN SÄÄNTELYÄ

Tässä liitteessä luetellut lajit on merkitty:

- lajin tai alalajin nimellä

taikka

- lajin korkeamman luokitusjärjestelmän mukaan tai kyseisen luokitusjärjestelmän tietyn osan mukaan.

Lyhennys "spp." heimon tai suvun nimen jäljessä tarkoittaa kaikkia kyseiseen heimoon tai lajiin kuuluvia lajeja.

a) ELÄIMET

SELKÄRANKAISET

NISÄKKÄÄT

CARNIVORA

Canidae

Canis aureus

Canis lupus (Dueron eteläpuolella elävät espanjalaiset kannat; 39. leveyspiirin eteläpuolella elävät kreikkalaiset kannat)

Mustelidae

Martes martes

Mustela putorius

Phocidae

Kaikki lajit, joita ei mainita liitteessä IV

Viverridae

Genetta genetta

Herpestes ichneumon

DUPLICIDENTATA

Leporidae

Lepus timidus

ARTIODACTYLA

Bovidae

Capra ibex

Capra pyrenaica (paitsi Capra pyrenaica pyrenaica)

Rupicapra rupicapra (paitsi Rupicapra rupicapra balcanica)

SAMMAKKOELÄIMET

ANURA

Ranidae

Rana esculenta

Rana perazi

Rana ridibunda

Rana temporaria

KALAT

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

Lampetra fluviatilis

Lethenteron zanandrai

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Kaikki lajit, joita ei mainita liitteessä IV

SALMONIFORMES

Salmonidae

Thymallus thymallus

Coregonus spp. (paitsi Coregonus oxyrhynchus - Pohjanmeren eräiden alueiden vaelluskannat)

Hucho hucho

Salmo salar (yksinomaan makeassa vedessä)

Cyprinidae

Barbus spp.

PERCIFORMES

Percidae

Gymnocephalus schraetzer

Zingel zingel

CLUPEIFORMES

Clupeidae

Alosa spp.

SILURIFORMES

Siluridae

Silurus aristotelis

SELKÄRANGATTOMAT

COELENTERATA

CNIDARIA

Corallium rubrum

MOLLUSCA

GASTROPODA — STYLOMMATOPHORA

Helicidae

Helix pomatia

BIVALVIA — UNIONOIDA

Margaritiferidae

Margaritifera margaritifera

Unionidae

Microcondylaea compressa

Unio elongatulus

ANNELIDA

HIRUDINOIDEA — ARHYNCHOBDELLAE

Hirudinidae

Hirudo medicinalis

ARTHROPODA

CRUSTACEA — DECAPODA

Astacidae

*Astacus astacus**Austropotamobius pallipes**Austropotamobius torrentium*

Scyllaridae

Scyllarides latus

INSECTA — LEPIDOPTERA

Saturniidae

Graellsia isabellae

b) KASVIT

ALGAE

RHODOPHYTA

CORALLINACEAE

Lithothamnium coralloides. Crouan frat.*Phymatholithon calcareum* (Poll.) Adey & McKibbin

LICHENES

CLADONIACEAE

Cladonia L. subgenus *Cladina* (Nyl.) Vain.

BRYOPHYTA

MUSCI

LEUCOBRYACEAE

Leucobryum glaucum (Hedw.) Ångstr.

SPHAGNACEAE

Sphagnum L. spp. (paitsi *Sphagnum pylasii* Brid.)

PTERIDOPHYTA

Lycopodium spp.

ANGIOSPERMAE

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis L.*Narcissus bulbocodium* L.*Narcissus juncifolius* Lagasca

COMPOSITAE

Arnica montana L.*Artemisia eriantha* Ten*Artemisia genipi* Weber*Doronicum plantagineum* L.subsp. *tournefortii* (Rouy) P. Cout.

CRUCIFERAE

Alyssum pintadasilvae Dudley.

Malcolmia lacera (L.) DC.

subsp. *graccilima* (Samp.) Franco

Murbeckiella pinnatifida (Lam.) Rothm.

subsp. *herminii* (Rivas-Martinez) Greuter & Burdet

GENTIANACEAE

Gentiana lutea L.

IRIDACEAE

Iris lusitanica Ker-Gawler

LABIATAE

Teucrium salviastrum Schreber

subsp. *salviastrum* Schreber

LEGUMINOSAE

Anthyllis lusitanica Cullen & Pinto da Silva

Dorycnium pentaphyllum Scop.

subsp. *transmontana* Franco

Ulex densus Welw. ex Webb.

LILIACEAE

Lilium rubrum Lmk

Ruscus aculeatus L.

PLUMBAGINACEAE

Armeria sampaio (Bernis) Nieto Feliner

ROSACEAE

Rubus genevieri Boreau

subsp. *herminii* (Samp.) P. Cout.

SCROPHULARIACEAE

Anarrhinum longipedicelatum R. Fernandes

Euphrasia mendonçae Samp.

Scrophularia grandiflora DC.

subsp. *grandiflora* DC.

Scrophularia berminii Hoffmanns & Link

Scrophularia sublyrata Brot.

COMPOSITAE

Leuzea rhaponticoides Graells

LIITE VI

KIELLETYT PYYNTI- JA TAPPOMENETELMÄT JA -VÄLINEET SEKÄ KULJETUSVÄLINEET

a) Valikoimattomat menetelmät

NISÄKKÄÄT

- sokeiden tai runneltujen eläinten käyttäminen houkuttimina

- nauhurit

- sähköiset ja elektroniset tappo- tai tainnutusvälineet

- keinovalolähteet

- peilit ja muut häikäisevät laitteet

- kohteita valaisevat laitteet

- yöllä ampumista varten tehdyt pimeänäkölaitteet, joissa on elektroninen kuvan suurennin tai kuvan muunnin
- räjähteet
- toiminnaltaan tai käyttötavaltaan valikoimattomat verkot
- toiminnaltaan tai käyttötavaltaan valikoimattomat loukut
- varsijouset
- myrkyt ja myrkky- tai nukutussyötit
- uloskaasuttaminen tai -savustaminen
- puoliautomaatti- tai automaattiasemat, joiden lippaaseen mahtuu enemmän kuin kaksi panosta

KALAT

- myrkyt
 - räjähteet
- b) Kuljetusmenetelmät
- lentokoneet
 - moottoriajoneuvot
-